

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

Raport

Problemy Narkotykowe i Narkomania

w Województwie Świętokrzyskim

w 2005 r.

Autor: Teresa Gładyś, ekspert wojewódzki
ds. informacji o narkotykach i narkomanii

Kielce, Grudzień 2006

WPROWADZENIE

ROZDZIAŁ 1

DIAGNOZA – OCENA SYTUACJI, CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA	6
1.1. Rozpowszechnienie używania narkotyków wśród młodzieży szkolnej	6
1.2. Narkomania – problemowe używanie narkotyków	8
1.3. Postawy wobec narkomanów	9
1.4. Dostępność narkotyków	10

ROZDZIAŁ 2

OPIS I OCENA ZASOBÓW ORAZ DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W WOJEWÓDZTWIE	11
2.1. Ograniczanie popytu	11
2.1.1. Profilaktyka	11
2.1.1.1. Udział młodzieży szkolnej w zajęciach profilaktycznych	11
2.1.1.2. Działania profilaktyczne samorządu województwa	12
2.1.1.3. Działania profilaktyczne samorządów gminnych	14
2.1.1.4. Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi	15
2.1.2. Leczenie i rehabilitacja	16
2.1.3. Readaptacja Społeczna	17
2.1.4. Ograniczanie szkód zdrowotnych	18
2.2. Ograniczanie podaży	18
2.2.1. Walka z nielegalnym rynkiem	18

ROZDZIAŁ 3

WNIOSKI I REKOMENDACJE	19
-------------------------------	----

ROZDZIAŁ 4

STRESZCZENIE	22
---------------------	----

ROZDZIAŁ 5

BIBLIOGRAFIA	25
---------------------	----

ROZDZIAŁ 6

ZAŁĄCZNIKI	27
6.1 Tabele	27
6.2 Wykresy	57
6.3 Wykaz świadczeniodawców realizujących świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu leczenia uzależnienia od środków psychoaktywnych w 2005 r. w ramach kontraktów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia.	75
6.4 Wykaz świadczeniodawców realizujących świadczenia opieki zdrowotnej z zakresu leczenia psychiatrycznego i uzależnień w 2006 r. w ramach umów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2005 r.	77
6.5 Mapa placówek udzielających pomocy osobom i rodzinom z problemem narkotykowym i narkomanii na terenie Województwa Świętokrzyskiego według informatora KBPN.	85

WPROWADZENIE

Województwo Świętokrzyskie, jedno z najmniejszych w kraju, położone jest w środkowo-południowej części Polski, pomiędzy dwoma korytarzami infrastruktury transportowej relacji wschód-zachód o znaczeniu kontynentalnym (autostrady A-2 i A-4) oraz na wschód od korytarza relacji północ-południe (autostrada A1). Sąsiadując z województwami: mazowieckim, lubelskim, podkarpackim, małopolskim, śląskim, łódzkim usytuowane jest w korzystnym układzie komunikacyjnym z największymi aglomeracjami miejskimi w Polsce - Warszawską, Krakowską, Katowicką i Łódzką. Rolę administracyjnego, kulturalnego i gospodarczego centrum regionu pełnią Kielce (211,8 tys. mieszkańców) Odległość od stolicy województwa do centrum wymienionych aglomeracji mieści się w granicach 120 - 180 km. Funkcje regionalnych ośrodków wzrostu pełnią miasta: Ostrowiec Świętokrzyski (75,3 tys. mieszkańców), Starachowice (54,5 tys.), Skarżysko-Kamienna (50,3 tys.) oraz Sandomierz (25,5 tys.). Świętokrzyskie zajmuje obszar 11691 km², co stanowi 3,7% powierzchni kraju i daje mu 15 miejsce przed opolskim. Zamieszkuje w nim 1295,9 tys. osób (13 miejsce przed podlaskim, opolskim i lubuskim). Województwo należy do najmniej zurbanizowanych rejonów w kraju. Sieć osadniczą w regionie stanowi 30 miast oraz 2831 miejscowości wiejskich. Przeciętnie jedno miasto w regionie przypada na 389,7 km², (w kraju na 354,1 km²). Większą od przeciętnej gęstością charakteryzuje się sieć miejscowości wiejskich – na jedną miejscowość wiejską przypada 4,1 km² (w kraju 5,5 km²). W województwie wydzielonych jest administracyjnie 13 powiatów ziemskich i jedno miasto na prawach powiatu – Kielce, będące powiatem grodzkim oraz 102 gminy, w tym: 5 miejskich, 24 miejsko - wiejskie i 73 wiejskie. Region świętokrzyski ma charakter przemysłowo-rolniczy, charakterystyczny jest bardzo wyraźny podział na przemysłową północ i rolnicze południe. Stopa bezrobocia w Województwie Świętokrzyskim na koniec sierpnia 2006 r. wynosiła 18,3% podczas gdy w kraju 15,5%. W szeregu innych problemów społecznych jako bardzo ważne i wymagające aktywnego przeciwdziałania mieszkańcy województwa (powyżej 50% badanej próby) wskazują przemoc i agresję na ulicach (63,4%), alkoholizm (60,1%) w tym picie przez młodzież (59,8%), spadek stopy życiowej (58,4%), przemoc w rodzinie (56,1%), zły stan zdrowia społeczeństwa (52,7%), przestępczość gospodarczą (52,2%), narkomanię (52,1%)¹.

---

¹ Pracownia Badań Społecznych w Sopoć, Wzorce konsumpcji alkoholu w Województwie Świętokrzyskim, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w listopadzie i grudniu 2005 r.

ROZDZIAŁ 1 DIAGNOZA – OCENA SYTUACJI, CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA

1.1. Rozpowszechnienie używania narkotyków wśród młodzieży szkolnej

Wysokiej jakości dane dotyczące spożywania przez ludzi młodych alkoholu i narkotyków pochodzą głównie z badań prowadzonych wśród 15 i 16 letniej oraz 17-18 letniej młodzieży szkolnej, w ramach europejskiego projektu badań szkolnych dotyczących spożywania alkoholu i narkotyków – ESPAD. Znormalizowanie w programie docelowej grupy wiekowej, metody, czasu zbierania danych, losowe dobieranie próby reprezentatywnej, dobrze wystandaryzowany kwestionariusz, anonimowość ankietowania, umożliwiają porównywanie wyników badań szkolnych do oceny sytuacji odpowiednio terytorialnie.²

Dokonując rozpoznania zagrożenia problemem narkomanii wśród młodzieży w Województwie Świętokrzyskim wykorzystano wyniki badań prowadzonych w 2005 r., w samym województwie i dla porównania na terenie kraju oraz w Województwie Opolskim (załączniki – tabele i wykresy). Biorąc pod uwagę zróżnicowanie w trendach rozwojowych problemu ze względu na miejsce zamieszkania tj. środowisko wiejskie i miejskie, odwołano się również do wyników badań lokalnych, prowadzonych na terenie województwa w cyklicznym okresie, co 3 lata od 1998 r. w Starachowicach (załączniki – tabele i wykresy). Ponadto problem używania narkotyków lokowany jest w świetle innych uzależnień takich jak alkoholizm i nikotynizm.

W Województwie Świętokrzyskim jakiegokolwiek doświadczenia z paleniem tytoniu w czasie całego życia miało 57,5% uczniów klas trzecich gimnazjów i 73,2% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych. Istotnym jest, iż 16% uczniów z trzecich klas gimnazjów i 33,2% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych paliło w ciągu swojego życia 40 razy lub więcej, co oznacza, iż ich doświadczenia przekroczyły już fazę eksperymentowania. Palenie tytoniu częściej deklarują chłopcy. Najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży są napoje alkoholowe. Eksperymentowanie z piciem chociaż raz w życiu zadeklarowało 86,1% gimnazjalistów z klas trzecich i 94,2% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Względnie często tj. na 30 dni przed badaniem, używało alkohol 44,5% uczniów z grupy 15 -16 latków i 64,5% uczniów z grupy starszej. Zwraca uwagę fakt, że w tym czasie 15,3% uczniów z trzecich klas gimnazjalnych i 24,7% uczniów z klas szkół ponadgimnazjalnych przekraczało próg nietrzeźwości.

---

² Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, Stan problemu narkotykowego w Europie, Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2005, Rozdział 2 Szkoły, młodzież i narkotyki, str 27,

Picie nadmierne w tym czasie ujawnia 37,4% uczniów młodszych i 51,6% uczniów starszych. Najbardziej rozpowszechnionym napojem alkoholowym jest piwo, na drugim miejscu jest wódka, a dopiero na trzecim wino. W przypadku każdego z napojów alkoholowych odsetki pijących są wyższe wśród chłopców niż wśród dziewcząt.

Doświadczenia z narkotykami częściej deklaruje starsza młodzież. Chęć spróbowania narkotyku wyraża 18,7% uczniów trzecich klas gimnazjów, oraz 34,3% drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Rozpowszechnienie używania narkotyków przez młodzież szkolną odpowiednio do przeprowadzonych badań opisuje się w trzech zakresach czasowych: używanie raz w życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem i w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem. Dla młodzieży z trzecich klas gimnazjum najwyższy odsetek odpowiedzi na temat używania narkotyków, chociaż raz w życiu, dotyczył leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza – 15,9%, w dalszej kolejności marihuany lub haszyszu – 13,1%. Te same tendencje odnotowano dla młodzieży drugich klas szkół ponadgimnazjalnych: marihuana i haszysz – 27,9%, leki – 18,3%. Używanie narkotyków w zastrzykach deklaruje 0,3% młodzieży z trzecich klas gimnazjów oraz 0,4% młodzieży z drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Niepokój budzą znaczne odsetki młodzieży eksperymentującej z alkoholem w połączeniu z tabletkami – 7,4% w młodszej grupie uczniów i 14,6% w starszej grupie oraz z marihuaną – 8,0% w młodszej grupie i 15,7% w starszej grupie. Z analizy używania narkotyków przez młodzież szkolną w ciągu ostatnich 12 miesięcy wynika, iż najpopularniejszą substancją są przetwory konopi. W trzecich klasach gimnazjów 9,3% uczniów używa tego środka, w drugich klasach szkół ponadgimnazjalnych 18,3% uczniów. W dalszej kolejności są leki uspakajające i nasenne, substancje wziewne i amfetamina. Wśród gimnazjalistów na poziomie, co najmniej 1% badanych używa amfetaminę, grzyby halucynogenne oraz ecstasy. W starszej grupie młodzieży notuje się wyższe wskaźniki w tych kategoriach konsumentów: ecstasy – 4,2%, grzyby halucynogenne – 3,1% badanych. Ponadto 1,9% w tej grupie używa LSD lub halucynogeny oraz 1,2% kokainę.

W świetle przeprowadzonych badań można uznać, że 4,3% uczniów trzecich klas gimnazjów i 9,8% uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych używa marihuany lub haszyszu, co najmniej raz w miesiącu. Według tego wskaźnika w obu grupach na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia są również leki uspakajające i nasenne przyjmowane bez przepisu lekarza. Wskaźniki używania narkotyków przez młodzież szkolną w poszczególnych okresach czasowych zróżnicowane są według płci.

Chłopcy w większych odsetkach sięgają po każdą z substancji z wyjątkiem leków uspakajających i nasennych przyjmowanych bez przepisu lekarza, które preferowane są przez dziewczęta. Należy zaznaczyć, że zjawisko używania leków uspakajających i nasennych w celach innych niż medyczne ma szerszy zakres niż zjawisko używania ich według przepisu lekarza w celach leczniczych. W zapytaniu o używanie narkotyków, chociaż raz w życiu według płci próby łączenia alkoholu z tabletkami deklarują również częściej dziewczęta. Według przeprowadzonych badań używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną wywołuje takie problemy jak kłótnia, sprzeczka, przepychanka, problemy z rodzicami i przyjaciółmi, kłopoty z policją, gorsze wyniki w pracy i w nauce, niechciane i ryzykowne doświadczenia seksualne, utrata mienia prywatnego.³

1.2 Narkomania – problemowe używanie narkotyków

Problemowe używanie narkotyków prezentowane jest w świetle danych statystycznych z lecznictwa psychiatrycznego, aresztu śledczego w odniesieniu do terapii skazanych oraz z ośrodków pomocy społecznej w odniesieniu do klientów otrzymujących świadczenia z powodu narkomanii. Dane z lecznictwa dotyczące leczenia zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania, spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych innych niż alkohol i tytoń (rozpoznanie nr F11-F16, F18, F19 według X Rewizji Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Przyczyn Zgonów) wskazują na tendencje wzrostowe zjawiska narkomanii w latach 1999 – 2004 w Województwie Świętokrzyskim. W 2004 roku przyjęto do lecznictwa stacjonarnego 200 osób ogółem, co dało 15,5 leczonych na 100 000 ludności (2003 r. – 13,0). Po raz pierwszy do leczenia zgłosiło się 119 osób, co stanowiło 60,7% osób leczonych ogółem, wskaźnik leczonych po raz pierwszy na 100 000 ludności wynosił 9,2. Wśród przyjętych do lecznictwa stacjonarnego w 2004 roku 31% leczonych stanowiły kobiety - od 2001 roku (51,3%) notuje się tendencje spadkowe w tej populacji. Osoby w wieku do 18 lat stanowiły 9,5% - tendencje spadkowe od 2002 roku (14,8%).⁴ W 2005 roku w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych leczono ogółem 51,8 osób na 100 000 ludności w tym 28,6 osób po raz pierwszy.

---

³ Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r., Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, Warszawa 2005

⁴ Janusz Sierosławski, Narkomania w Polsce w 2004 r., Dane Lecznictwa Stacjonarnego, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie

Struktura osób leczonych w tych poradniach ze względu na rodzaj stosowanej substancji prezentowała się następująco: opiaty – 3,4%, kanabinoles – 13,8%, leki uspakajające i nasenne – 12,3%, kokaina – 2,2%, inne substancje pobudzające/ kofeina/ - 9,6%, substancje halucynogenne – 3,7%, lotne rozpuszczalniki – 3,7%, kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne – 29,5%, tytoń – 21,8%.⁵ W grupie narkomanów iniekcyjnych zagrożeniem mogą być choroby zakaźne szerzące się poprzez stosowanie zakażonego sprzętu medycznego – igły, strzykawki. W 2005 roku na terenie województwa Świętokrzyskiego wystąpiło 5 nowych zakażeń wirusem HIV, nie dotyczyły one osób używających narkotyki. Nie odnotowano nowych zachorowań na AIDS.

Liczba osób przyjętych do oddziału terapeutycznego Aresztu Śledczego w Kielcach w latach 2000 – 2005 zamyka się w granicach 54 – 77 osób. Sukcesywnie zwiększa się liczba osób, które ukończyły terapię: w 2000 r. – 33 osoby, w 2001 r. – 33 osoby, w 2002 r. – 54 osoby, w 2003 r. - 63 osoby, w 2004 r. – 63 osoby, w 2005 r. – 68 osób.

W 2004 roku z powodu przedawkowania narkotyków zmarło 4 mieszkańców województwa świętokrzyskiego, co stanowiło 1,7% wszystkich zgonów w kraju wg krajowej definicji: F11-12, F14 -16, F19, X42, X 62,Y12, X44, X64, Y14.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej ośrodki pomocy społecznej wśród wielu kategorii klientów udzielają świadczeń osobom i rodzinom dotkniętym problemem narkomanii.⁶ W 2005 roku w województwie świętokrzyskim ogółem w trybie decyzji administracyjnych przyznano świadczenia dla 111 734 osób, co dotyczyło 69 235 rodzin i 237 510 osób w tych rodzinach. Z powodu nadużywania alkoholu pomocą objęto 4 422 (6,4%) rodzin tj. 13 130 osób (5,5%) w tych rodzinach oraz 56 rodzin (0,08%) z powodu narkomanii tj. 117 osób (0,05%) w tych rodzinach.

1.3 Postawy wobec narkomanów

Ogólnie odsetki badanych potępiających eksperymentowanie z takimi substancjami jak amfetamina, kokaina, ecstasy, czy „kompot” są wysokie. Wyniki badań ujawniają jednak zróżnicowane opinie na temat używania narkotyków, w zależności od stosowanego środka. Znacznie łagodniej traktowane jest eksperymentowanie z marihuaną i okazjonalne używanie przetworów konopi, szczególnie w ocenach uczniów szkół ponadgimnazjalnych.

---

⁵ Biuletyn informacyjny „Statystyka ogólna” „Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia w Kielcach 2000 - 2006

⁶ Art.7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.z 15 kwietnia 2004 r., nr 64.poz.593, ze zm.)

W przypadku tytoniu, alkoholu i marihuany uczniowie szkół ponadgimnazjalnych w znacząco wyższych odsetkach niż młodsi uczniowie wybierali odpowiedź „nie potępiam”, a w niższych odpowiedź „zdecydowanie potępiam”. Próby z takimi substancjami jak amfetamina, ecstasy, LSD, heroina, kokaina, czy substancje wziewne oceniane były podobnie przez młodzież z obu poziomów nauczania.⁷

1.4 Dostępność narkotyków

Odsetki uczniów młodszych, którzy uważają narkotyki za niemożliwe do zdobycia wahają się od 18,7% w przypadku konopi indyjskich do 25,1% w przypadku GHB. Odsetki młodzieży ze szkół gimnazjalnych stwierdzającej, że może bardzo łatwo dostać poszczególne substancje mieszczą się w przedziale wyznaczanym przez 10,3% w przypadku konopi indyjskich i 4,6% w przypadku GHB.

Badani w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych w przypadku większości substancji nielegalnych, w podobnym odsetku, co pierwszoklasiści uznają je za bardzo łatwe do zdobycia, przy czym ich oceny są bardziej optymistyczne w przypadku konopi indyjskich. Odpowiedzi takich udzieliło w odniesieniu do najbardziej dostępnych konopi 17,4% badanych i najtrudniej dostępnego GHB – 5,3% badanych. Ogólnie wydaje się, że młodzież starsza ocenia dostęp do substancji nielegalnych jako łatwą w nieco większym stopniu niż młodzież młodsza. Najmniej badanych miało trudności z oceną dostępu do marihuany i haszyszu (16,9% w młodszej grupie i 18,6% w starszej grupie), najwięcej z oceną dostępu do GHB (25,4 w młodszej grupie i 37,4% w starszej grupie). Wysokie odsetki badanych, którzy wybrali odpowiedź „nie wiem” wskazują na znaczą frakcję osób nie zainteresowanych substancjami nielegalnymi. Z propozycjami dotyczącymi substancji nielegalnych spotykają się mniej liczne frakcje badanych niż w przypadku substancji legalnych i stosunkowo najczęściej dotyczą one konopi. Otrzymało je, chociaż raz w czasie ostatnich 12 miesięcy 20,6% uczniów z klas młodszych i 32,1% uczniów klas starszych.

Odsetki uczniów, którym proponowano amfetaminę wynosiły w przypadku 15-16 latków – 7,8% i 17-18 latków – 12,8%, zaś ecstasy odpowiednio 6,4% i 8,4% uczniów. Najrzadziej zdarzały się propozycje cracku, LSD i heroiny.

---

⁷ Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r., Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie

Większość respondentów orientuje się, gdzie można kupić marihuanę lub haszysz. Odsetek badanych znających takie miejsca jest trochę wyższy wśród starszej młodzieży (57,4%) niż młodszej (51,1%). Najczęściej wymieniano w tym kontekście dyskotekę lub bar (37,1% w młodszej kohorcie i 42,1% w starszej). Na drugim miejscu pojawiała się mieszkanie dealera (24,1% w młodszej grupie i 26,1% w starszej grupie), na trzecim zaś w młodszej grupie ulica lub park (19,5%), zaś w starszej grupie – szkoła (23,3%).

ROZDZIAŁ 2. OPIS I OCENA ZASOBÓW ORAZ DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH W WOJEWÓDZTWIE

2.1 Ograniczanie popytu

2.1.1 Profilaktyka

2.1.1.1 Udział młodzieży szkolnej w zajęciach profilaktycznych

Zasięg działań profilaktycznych na terenie województwa, a także ich efekty w zakresie używania substancji psychoaktywnych, były również przedmiotem prowadzonych badań. Wśród młodzieży z klas gimnazjalnych relatywnie najwięcej uczniów uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych skierowanych na kwestię alkoholu (75,5%). Nieznacznie mniej uczniów spotkało się z zajęciami na temat tytoniu i narkotyków (74,4% i 74,8%).

W szkołach ponadgimnazjalnych uczniowie najczęściej brali udział w zajęciach poświęconych kwestii używania narkotyków (70,9%), a następnie w kolejności picia alkoholu (70,8%) i paleniu tytoniu (67,0%).

Zajęcia profilaktyczne w szkołach na temat narkotyków, w których uczestniczyli badani, w największej części prowadzone były z udziałem pedagoga szkolnego lub nauczyciela. Spośród osób spoza szkoły w odpowiedziach uczniów najczęściej pojawia się policjant. Wymienia go jako realizatora zajęć profilaktycznych 32,0% gimnazjalistów oraz 29,0% uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Terapeuta z placówki dla narkomanów wskazywany był przez 16,0%, a były narkoman przez 12,0% uczniów z młodszej grupy. Uczniowie ze starszej grupy wymieniali tego pierwszego w 17,6%, a tego drugiego w 16,4%.

Większość uczniów jest skłonna dostrzegać pozytywny wpływ zajęć profilaktycznych, przynajmniej na sferę swoich przekonań w kwestii używania narkotyków.

Zdaniem 49,6% badanych gimnazjalistów oraz 41,3% badanych ze starszej grupy zajęcia profilaktyczne, w których uczestniczyli, przekonały ich, że nie warto używać narkotyków.

Dalszym 23,7% uczniów z młodszej grupy i 30,1% uczniów ze starszej zajęcia przynajmniej dały do myślenia.

Tylko 10,4% gimnazjalistów i 10,0% uczniów szkół ponadgimnazjalnych było zdania, że z zajęć nic nie wynikało. Porównując rozkłady odpowiedzi na pytanie o używanie substancji wśród tych, którzy brali udział w zajęciach profilaktycznych i tych, którzy nie mieli z takimi zajęciami do czynienia stwierdza się, iż niezależnie od tego, czy badani uczestniczyli w zajęciach profilaktycznych, czy też nie brali w nich udziału, ich zachowania w zakresie substancji psychoaktywnych są podobne.⁸

2.1.1.2 Działania profilaktyczne samorządu województwa

Przeciwdziałanie narkomanii uwzględnione zostało w Wojewódzkiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2001 – 2006 przyjętej do realizacji Uchwałą Nr XXVIII/379/02 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 18 lutego 2002 roku, która w tej części była realizowana w ramach Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii przyjętego do realizacji uchwałą Nr X/82/03 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 26 maja 2003 roku. W kolejnych latach z budżetu Samorządu Województwa Świętokrzyskiego na przeciwdziałania narkomanii wydatковано:

2001 r. – 50.000,00 zł., 2002 r. - 0 zł., 2003 r. - 50.000 zł., 2004 r. – 0 zł., 2005 r. – 75.000,00 zł.

W celu realizacji programu zawierano umowy cywilno – prawne na wykonanie zadań w zakresie ograniczania popytu na narkotyki z wojewódzkimi jednostkami ochrony zdrowia oraz z organizacjami pozarządowymi. Prowadzono współpracę pozafinansową z administracją rządową oraz z samorządami terytorialnymi, mającą na celu organizowanie edukacji społecznej w zakresie profilaktyki uzależnień. W minionych latach wspierano rozwój szkolnych działań profilaktycznych adresowanych do uczniów i nauczycieli oraz środowiskowych programów profilaktycznych, w tym dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka i w świetlicach socjoterapeutycznych. Samorząd województwa angażował się w ogólnopolską kampanie edukacyjną „Blżej siebie – dalej od narkotyków”, organizowaną przez Krajowe Biuro Ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

---

⁸ Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r., Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku .Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie, Warszawa 2005

Współpracował w związku z tym z lokalnymi mediami, organizował konferencje dla lokalnych animatorów działań profilaktycznych, szkolenia dla kadry prowadzącej działalność wychowawczo – zapobiegawczą. Lokalne media upowszechniały wiedzę na temat zagrożenia narkomanią i przeciwdziałania temu zjawisku w artykułach: „Narkotyki w szkole”, „Pies do wykrywania narkotyków”, „Narkotyki dodawane do napojów na dyskotekach”, „Nowe substancje odurzające”. Przeszkolono 73 pracowników szkół i placówek oświatowych z terenu Jędrzejowa, Pińczowa, Morawicy i Pierzchnicy oraz 70 pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej. Z tego tytułu poniesiono koszty w wysokości 5.985,69 zł. W ramach współpracy samorządu województwa z wojewódzką jednostką organizacyjną ochrony zdrowia WOTUW uruchomiono punkt konsultacyjny, w którym udzielono 89 porad, w tym dla dzieci i młodzieży z problemami narkotykowymi oraz ich rodziców, jak również osób dorosłych używających narkotyki. Przeszkolono 40 policjantów z oddziałów prewencyjnych. W celu zwiększenia skuteczności działań prewencyjnych policji zakupiono ze środków w budżecie województwa identyfikatory środków uzależniających i książki pt. „Substancje psychoaktywne”, które przekazano do Komendy Wojewódzkiej Policji w Kielcach. Należy nadmienić, iż policja organizuje różnego rodzaju działania prewencyjne łączone z edukacją społeczną dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przeciwdziałania narkomanii. Wśród akcji prowadzonych w 2005 r. można wymienić między innymi: imprezę organizowaną pod patronatem „Związku Piłki Nożnej, mediów tj. „Echa Dnia”, Wojewody Świętokrzyskiego i Marszałka Województwa Świętokrzyskiego pod hasłem „Bezpieczne stadiony, przyjazny kibic”, której celem było kształtowanie poprawnych zachowań kibiców w tym propagowanie zdrowej rywalizacji bez nałogów. Uczestnikami imprezy byli nauczyciele wychowania fizycznego, szkolne kluby sportowe, związki sportowe, 32 młodzieżowe drużyny piłkarskie wraz z kibicami po 20 osób. Inne inicjatywy z elementami profilaktyki uzależnień to np. Targi „Edukacja 2006” organizowane dla kadry pedagogicznej szkolnej w Kieleckim Centrum Targowym, prelekcje wśród młodzieży szkolnej „Poprawne zachowanie w czasie wakacji” – przeszkolono 1152 uczniów. Przy współpracy policji do szkół na terenie Województwa Świętokrzyskiego wdrożono procedury postępowania nauczycieli w przypadku podejrzenia młodzieży szkolnej o używanie środków psychoaktywnych.

Województwo aktywnie uczestniczyło w corocznej imprezie regionalnej „Świętokrzyskie Dni Profilaktyki”- organizowało lokalne festyny rodzinne, wspierało finansowo publikacje wystąpień z odbytych konferencji i seminariów.

2.1.3 Działania profilaktyczne samorządów gminnych

Poza szczeblem wojewódzkim zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii ustawowo usytuowane zostały na szczeblu gminnym. Do 2005 roku gminy nie miały możliwości finansowania działań profilaktycznych drugiej i trzeciej fazy. W związku z tym koncentrowały się tylko na działalności wychowawczo- zapobiegawczej organizowanej w ramach pierwszej fazy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Nowelizacja ustawy uregulowała możliwości finansowania zadań zapobiegania i zwalczania narkomanii ze środków finansowych uzyskanych przez gminę z tytułu rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, oraz zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych przedsiębiorcom, których działalność polega na organizacji przyjęć a także jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Tym samym został poszerzony zakres zadań dla samorządów gminnych.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii wyodrębnia zakres zadań własnych dla gminy, gdzie obok działań edukacyjnych, pomocy socjalnej, psychologicznej i prawnej osobom uzależnionym i ich rodzinom wskazuje się na obowiązek zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej. W 2004 roku sprawozdanie z realizacji KPPN wykonało 85 gmin tj. 83,3 % wszystkich gmin z terenu Województwa Świętokrzyskiego, w 2005 roku 95 gmin tj. 93,1%.

W 2005 r. 5,6% gmin podjęło przeciwdziałanie narkomanii w strategiach rozwiązywania problemów społecznych lub w programie dotyczącym profilaktyki uzależnień, 5,8% gmin wspierało szkoły podstawowe oraz gimnazjalne i ponadgimnazjalne w działaniach profilaktycznych, w tym obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego, 4,9% gmin wspierało wdrażanie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, 4% gmin wspierało wdrażanie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców, 5% gmin posiadało bazę danych na temat rekomendowanych programów profilaktycznych oraz placówek prowadzących działalność profilaktyczną w zakresie zapobiegania narkomanii, 9,4% gmin prowadziło kampanię edukacyjną, 3,3% gmin szkoliło kadry dla celów profilaktyki i 2,3% prowadziło badania mające na celu pomiar zjawiska narkomanii i problemów narkotykowych.

2.1.1.3 Współpraca administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi

Na terenie Województwa Świętokrzyskiego funkcjonuje ponad 40 organizacji pozarządowych gotowych i uprawnionych do realizacji zadań profilaktycznych. Liczebność organizacji pozarządowych działających w sferze przeciwdziałania narkomanii jest zróżnicowana terytorialnie. Wiodące w tej dziedzinie organizacje pozarządowe to:

- 1) Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wariant” 25-362 Kielce, ul. Zagórska 216,
- 2) Stowarzyszenie na rzecz Aktywności Społecznej i Zapobiegania Patologiom „Konar” 25-033 Kielce ul. Ks. Ściegiennego 6,
- 3) Świętokrzyskie Towarzystwo Zapobiegania Patologiom Społecznym „Kuźnia” 27-400 Ostrowiec Św. ul. Sienkiewicza 66,
- 4) Stowarzyszenie Nauczycieli „Zdrowa Szkoła” 27-200 Starachowice ul. Konstytucji 3 Maja 15,
- 5) Polskie Towarzystwo Psychologiczne Ośrodek Badań i Usług Psychologicznych 02-316 Warszawa ul. Kaliska 1/20, /Ostrowiec Świętokrzyski/
- 6) Polskie Towarzystwo Psychologiczne Ośrodek Badań i Usług Psychologicznych w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- 7) Caritas Diecezji Kieleckiej ul. Jana Pawła II nr 3 25-013 Kielce.

W 2003 roku organizacje pozarządowe pozyskały na działalność profilaktyczną na terenie Województwa Świętokrzyskiego z Krajowego Biura Ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie 301.200,00 zł., w 2004 roku 295.700,00 zł., w 2005 roku 220.000,00 zł., w 2006 roku 235.000,00 zł.

Podstawę współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi w minionym czasie stanowiły:

1. Uchwała Nr XIX/172/04 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie Programów Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na lata 2004 – 2006.
2. Uchwała Nr XXIV/233/05 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 07.02.2005 r., w sprawie realizacji Programu Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2005.

3. Uchwała Nr XXXV/405/06 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 06.02.2006 r., w sprawie Programu Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi na rok 2006.

W latach 1999 – 2002 i w 2004 roku samorząd województwa nie prowadził współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi w sferze przeciwdziałania narkomanii. W 2003 zawarto 4 umowy na realizację zadań publicznych z ochrony i promocji zdrowia z 4 organizacjami pozarządowymi na kwotę w wysokości 30.000,00 zł., w 2005 r. podpisano również 4 umowy z 4 organizacjami na kwotę w wysokości 20.000,00 zł.

2.1. 2 Leczenie i rehabilitacja

W 2004 roku w Województwie Świętokrzyskim leczenie i rehabilitację uzależnienia od narkotyków w ramach usług zakontraktowanych z Narodowym Funduszem Zdrowia prowadziło 8 zakładów ochrony zdrowia z kodem 1740/poradnia leczenia uzależnień/, w 2005 roku 10 zakładów ochrony zdrowia w tym 8 z kodem 1740, 1 z kodem 1746 /poradnia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych/i 1 z kodem 4750 /oddział/ośrodek rehabilitacyjny dla uzależnionych od substancji psychoaktywnych/.

/Kody placówek według Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie systemu resortowych kodów identyfikacyjnych dla zakładów opieki zdrowotnej oraz szczegółowych zasad ich nadawania/. Narodowy Fundusz Zdrowia Oddział Świętokrzyski przeznaczył na realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2004 r. kwotę w wysokości 320.760,00 zł., w 2005 roku 871.292,25 zł., co odpowiadało całkowitym kosztom działań skierowanych na przeciwdziałanie narkomanii w latach 2004 – 2005 w ramach lecznictwa ambulatoryjnego. Liczba zakontraktowanych świadczeń ambulatoryjnych wynosiła w 2004 r. 42768 pkt, w 2005 r. 95081 pkt. W 2005 r. we współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia zaktualizowano istniejący plan zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej uwzględniający leczenie i rehabilitację uzależnienia od narkotyków. Aktualnym problemem Województwa Świętokrzyskiego jest brak łóżek w strukturach szpitali psychiatrycznych dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych (w tym dla celów detoksykacji, z której uzależnieni w sytuacjach koniecznych korzystają z infrastruktury dostępnej poza województwem).

Różne systemy zapewniają dostępność pomocy dla osób zażywających narkotyki osadzonych w więzieniach. Więźniowie mają takie samo prawo jak reszta populacji do ochrony zdrowia, w tym pomocy i leczenia dla osób uzależnionych od narkotyków. W grupie usług, które powinny być dostępne dla więźniów znajdują się strategie zapobiegania w tym programy nefarmakologiczne, leczenie detoksykacyjne, leczenie metadonem i innymi substancjami, doradztwo, edukacja. Na terenie Województwa Świętokrzyskiego programy terapeutyczne dla skazanych młodocianych i odbywających karę pozbawienia wolności uzależnionych od środków odurzających lub psychotropowych realizowane są przez oddział terapeutyczny Aresztu Śledczego w Kielcach. W 2003 r. na działalność profilaktyczną i terapeutyczną przeznaczono kwotę w wysokości 13.150,98 zł., w 2004 r. kwotę w wysokości 13.964,20 zł., w 2005 r. 6.084,00 zł. W zasobach kadrowych ochrony zdrowia dla celów terapii osób uzależnionych od narkotyków zatrudnia się 10 osób z uprawnieniami specjalistów terapii uzależnień (nie ma ani jednego instruktora), które ukończyły program specjalistycznego szkolenia w dziedzinie terapii i rehabilitacji uzależnienia od narkotyków zatwierdzany i certyfikowany przez Ministra Zdrowia. W kraju funkcjonuje 300 specjalistów i 16 instruktorów, co dowodzi, iż mamy niski wskaźnik zatrudnienia w tej specjalizacji tj. 3,3% zasobów ogólnokrajowych.

2.1.3 Readaptacja Społeczna

Powtórna integracja społeczna definiowana jest jako jakakolwiek interwencja społeczna mająca na celu integrację w społeczeństwo osób problemowo zażywających narkotyki, dawniej lub obecnie. Podstawowe filary integracji społecznej to warunki mieszkaniowe, wykształcenie oraz zatrudnienie i szkolenia zawodowe. Inne środki to doradztwo lub zajęcia w czasie wolnym. Dla celów readaptacji społecznej między innymi osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, które odbyły leczenie z pozytywnym skutkiem, na terenie województwa funkcjonują 3 Centra Integracji Społecznej – w Kielcach, Staszowie i Ostrowcu Świętokrzyskim. W 2004 r. Samorząd Województwa przekazał kwotę w wysokości 50.000,00 na pierwsze wyposażenie CIS w Kielcach, w którym to w programie readaptacyjnym uczestniczyły 42 osoby. W 2005 r. udzielono wsparcia finansowego na wyposażenie CIS w Staszowie (w programie readaptacyjnym uczestniczyły 32 osoby) i w Ostrowcu Świętokrzyskim (w programie readaptacyjnym uczestniczyło 37 osób).

Według stanu na pierwsze półrocze 2006 r. w programie readaptacyjnym uczestniczyły 53 osoby w Kielcach, 24 osoby w Staszowie i 50 osób w Ostrowcu Świętokrzyskim (nadmienia się, iż nie były to osoby tylko i wyłącznie z problemem narkomanii).

W zasobach infrastruktury społecznej na terenie Województwa Świętokrzyskiego nie ma hosteli i mieszkań chronionych przeznaczonych tylko i wyłącznie dla narkomanów i ich rodzin. W minionym czasie nikt z partnerów realizujących wojewódzki program przeciwdziałania narkomani nie sygnalizował tego rodzaju potrzeb. Funkcjonuje 1 mieszkanie chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej na szczeblu gminnym w Kielcach. Działania o charakterze postrehabilitacyjnym prowadzą organizacje pozarządowe w tym: „Caritas” Diecezji Kieleckiej i Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych „Wariant”.

2.1.4 Ograniczanie szkód zdrowotnych

Od 1994 roku realizowany jest program leczenia substytucyjnego przez Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Starachowicach, pod kierownictwem lek. med. Pani Katarzyny Dębickiej-Król. Program funkcjonuje dla miasta Skarżysko- Kamienna, Kielce i Radom.

W programie uczestniczą 22 osoby w przedziale wieku 30-45 lat, które stosowały opiaty. W efekcie programu 8 osób osiągnęło abstynencję. Program finansowany jest ze środków własnych zakładu opieki zdrowotnej, wspierany też przez Narodowy Fundusz Zdrowia Oddział Świętokrzyski w ramach kontraktowania świadczeń w zakresie leczenia psychiatrycznego ambulatoryjnego.

2.2 Ograniczanie podaży

2.2.1 Walka z nielegalnym rynkiem

Ograniczanie podaży narkotyków odnosi się do zwalczania przestępczości związanej z narkotykami, przez struktury policji, inspekcji celnej, bezpieczeństwa wewnętrznego i inne. Przestępczość związana z narkotykami dotyczy przestępstw popełnionych pod wpływem narkotyków, przestępstw popełnionych w celu sfinansowania zażywania narkotyków, przestępstw popełnionych w odniesieniu do funkcjonowania rynków nielegalnych narkotyków oraz przestępstw łamiących prawo antynarkotykowe. Rutynowe dane są dostępne względem przestępstw przeciwko prawu antynarkotykowemu.

W latach 1999 – 2004 rosła wskaźniki dotyczące przestępstw stwierdzonych na terenie Województwa Świętokrzyskiego. W porównaniu do 2004 r.(2688 przestępstw) w 2005 r. (1938 przestępstw) obserwuje się spadek przestępstw o około 28%. Najwięcej przestępstw dotyczy osiągania korzyści majątkowych z tytułu udzielania, ułatwiania, umożliwiania albo nakłaniania do użycia środków nielegalnych – 58,10% wszystkich przestępstw. W dalszej kolejności wykrywa się niedozwolone posiadanie substancji psychoaktywnych – 21,47% stwierdzonych przestępstw, wprowadzanie do obrotu znacznej ilości środków nielegalnych albo uczestniczenie w takim obrocie – 7,02% stwierdzonych przestępstw oraz udzielanie, ułatwianie, umożliwianie albo nakłanianie do użycia środków nielegalnych – 6,45% stwierdzonych przestępstw.

ROZDZIAŁ 3 WNIOSKI I REKOMENDACJE

1. Województwo Świętokrzyskie nie jest obszarem wolnym od narkotyków i narkomanii. Problemy występują zarówno w fazie eksperymentowania i okazjonalnego używania narkotyków, a także w fazie uzależnienia rozpoznawanego przez instytucje ochrony zdrowia, pomocy społecznej i systemu penitencjarnego. W rankingu problemów społecznych ponad 50% mieszkańców wskazuje narkomanię jako problem bardzo ważny.
2. Zwraca uwagę fakt, iż młodzież zamieszkała w Województwie Świętokrzyskim jest silnie zagrożona przez legalne substancje psychoaktywne, co w świetle ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest wyzwaniem dla samorządów gminnych w zakresie kontroli sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim.
3. Rozpowszechnienie używania substancji nielegalnych wśród młodzieży jest również niepokojące, z powodu wysokich wskaźników dotyczących eksperymentowania i okazjonalnego używania tych substancji, jak również ich dużego wzrostu w przekroju czasu 1998 – 2006 rozpoznawanego w wyniku badań lokalnych ESPAD na terenie miasta Starachowice.
4. Sytuacja ta winna skłaniać do refleksji nad ofertą profilaktyczną kierowaną do dzieci i młodzieży szkolnej, zarówno w sensie jakościowym jak i ilościowym. Mała efektywność programów profilaktycznych może być wynikiem braku diagnozy lokalnej w sferze problemów narkotykowych i narkomanii, która umożliwiłaby wdrażanie programów uwzględniających niezbędne strategie profilaktyczne, adekwatne do specyfiki problemów.

Odmierna sytuacja lokalna na przykładzie Starachowic, które dysponują dokładną diagnozą wskazuje na potrzebę skontrolowania zasobów środowiska lokalnego w kierunku poszukiwania rozwiązań bardziej skutecznych. Niskie zaangażowanie gmin w realizację KPPN na lata 2002 – 2005 jest wyrazem zaniedbań lokalnych w tej sferze. W tych okolicznościach niezbędny jest przegląd kadr na szczeblu gminnym oraz struktur organizacyjnych odpowiedzialnych za zadania profilaktyki uzależnień i zaplanowanie działań edukacji ustawicznej w szczególności w zakresie sporządzania diagnozy i planowania celowego. Wydatkowanie środków publicznych w ramach konkursów ofert współpracy z organizacjami pozarządowymi winno uwzględniać procedury komisyjne przewidujące uczestnictwo osób wyspecjalizowanych w planowaniu strategicznym w sferze przeciwdziałania uzależnieniom, w tym osób projektujących programy samorządowe. Biorąc pod uwagę fakt, iż samorzady realizują wiele innych programów w dziedzinie ochrony i promocji zdrowia oraz pomocy społecznej przeciwdziałanie narkomanii winno być zintegrowane z innymi programami w ramach strategii rozwiązywania problemów społecznych. Takie podejście może sprzyjać właściwemu racjonalnemu wykorzystaniu zasobów ludzkich dla celów profilaktyki jak również dysponowanych środków finansowych oraz uzyskaniu oczekiwanych efektów.

5. Diagnoza prezentowana w ramach niniejszego raportu przemawia za organizowaniem działań profilaktycznych na wszystkich poziomach profilaktyki: uniwersalnym, selektywnym i wskazującym. Dostępność narkotyków dla młodzieży szkolnej, miejsca, w których może je nabyć sugerują organizowanie działań profilaktycznych zarówno w szkołach jak i w środowiskach pozaszkolnych ze szczególnym uwzględnieniem miejsc rekreacji.
6. W świetle rozpoznanych problemów społecznych w województwie oraz rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkolnej samorząd województwa w ramach współpracy z różnymi instytucjami polityki społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pozarządowych powinien koncentrować się na następujących ofertach współpracy:
  - uwzględniających programy z elementami strategii alternatyw dla celów profilaktyki uniwersalnej,
  - podejmujących przeciwdziałanie różnym zachowaniom problemowym,

- uwzględniających programy przeciwdziałania narkomanii integrujące różne strategie profilaktyczne kompleksowo dla określonej grupy docelowej (w szczególności adresowane do młodzieży eksperymentującej i używającej okazjonalnie oraz ich rodziców – strategię przekazu informacji, strategię rozwijania umiejętności wychowawczych łączonych ze strategią rozwoju zasobów środowiskowych, strategię edukacji rówieśniczej, strategię kształtowania umiejętności życiowych, oraz strategię alternatyw),
  - uwzględniających w przypadku programów edukacyjnych wspólny udział rodziców i dzieci,
  - uwzględniających działania wspierające w wychowaniu dzieci dla rodziców uzależnionych od substancji psychoaktywnych,
  - uwzględniających terapię rodzinną w środowisku domowym rodziny z problemem narkomanii,
  - uwzględniających ideę redukcji szkód w przypadku rekreacyjnego używania narkotyków w klubach i dyskotekach,
  - uwzględniających rozwój instytucji i ośrodków zajmujących się profilaktyką i leczeniem uzależnień w społecznościach lokalnych,
  - uwzględniających innowacyjne, mało dostępne na terenie województwa sposoby docierania z przekazem profilaktycznym do specyficznych grup odbiorców.

- 7. Biorąc pod uwagę problemowe używanie narkotyków, należy wspierać programy redukcji szkód zdrowotnych poprzez zabezpieczenie finansowe leczenia substytucyjnego (NFZ) oraz edukację osób przyjmujących narkotyki w formie iniekcji, również programy wymiany igieł i strzykawek. Po części działania te można uwzględniać w ramach realizacji Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2005 r. w sprawie Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

- 8. Również ze względu na wzrost problemowego używania narkotyków należy dążyć do zwiększenia zasobów kadrowych przeszkolonych w ramach programu specjalistycznego szkolenia w dziedzinie terapii i rehabilitacji uzależnienia od narkotyków zatwierdzonego i certyfikowanego przez Ministra Zdrowia, w szczególności na szczeblu lokalnym.

9. Nieodzownym jest rozważenie możliwości utworzenia oddziału detoksykacji dla osób uzależnionych od narkotyków w strukturach leczenia psychiatrycznego na terenie Województwa Świętokrzyskiego.
10. Należy dążyć, aby kadry zatrudniane w obszarze profilaktyki uzależnień posiadały umiejętności pozyskiwania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych, w szczególności w ramach programów UE, w okresie programowania 2007 – 2013 w ramach programu operacyjnego Kapitał Ludzki, co pozwoli na zwiększenie oferty środowiskowych działań profilaktycznych w społecznościach lokalnych.

ROZDZIAŁ 4 STRESZCZENIE

W rankingu problemów społecznych 52,1% mieszkańców województwa postrzega narkomanię jako problem bardzo ważny. Badania ankietowe ESPAD przeprowadzone w 2005 r. wykazują, iż wskaźniki dotyczące rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych (tytoń, alkohol, narkotyki) wśród młodzieży szkolnej w Województwie Świętokrzyskim są niższe od średniej ogólnopolskiej. Jednak nie są one na tyle niskie, aby można było nie liczyć się z tendencjami wzrostowymi problemów uzależnień w tym problemach narkotykowych i narkomanii oraz nie brać pod uwagę potrzeby aktywnych i celowych działań profilaktycznych. Eksperymentowanie z tytoniem ma poza sobą 16% 15-16 latków i 33,2% 17-18 latków. Najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej jest alkohol, ponad 86,1% 15-16 latków oraz 94,2% 17-18 latków deklaruje eksperymentowanie z pićm. W ciągu 30 dni przed badaniem 15,3% 15-16 latków oraz 24,7% 17-18 latków przekroczyło próg nietrzeźwości. Chęć spróbowania narkotyku ujawnia 18,7% 15-16 latków oraz 34,3% 17-18 latków. Spośród substancji nielegalnych najbardziej rozpowszechnione są próby z marihuaną i haszyszem. Wyniki badań ujawniają, iż 4,3% 15-16 latków i 9,8% 17-18 latków używa tych środków co najmniej raz w miesiącu. Młodzież ujawnia używanie narkotyków w zastrzykach, co stwarza niebezpieczeństwo szerzenia się chorób zakaźnych (wzw B, HIV/AIDS). Uczniowie eksperymentują również z alkoholem w połączeniu z narkotykami. Używanie substancji psychoaktywnych sprzyja rozwojowi takich problemów jak przemoc i agresja w grupach rówieśniczych, w rodzinie, przestępczość oraz wyzwała zachowania ryzykowne prowadzące do innych szkód zdrowotnych i społecznych wśród użytkowników i w ich najbliższym otoczeniu.

Dane statystyczne leczenia, instytucji pomocy społecznej oraz z aresztu śledczego potwierdzają narastanie problemu narkomanii rozumianej jako uzależnienie, bądź regularne używanie narkotyków w sposób rodzący poważne problemy zdrowotne i społeczne w Województwie Świętokrzyskim. Wśród użytkowników problemowych w latach 2000 – 2003 notuje się narastanie fali zjawiska narkomanii w populacji osób w wieku do 18 lat (5,7%-13,7%), w 2004 r. w porównaniu do 2003 r. obserwuje się spadek (13,7% - 9,5%) przyjętych do leczenia stacjonarnego w tej grupie z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania w wyniku używania substancji psychoaktywnych. W 2005 r. w poradniach odwykowych z powodu zaburzeń w wyniku używania substancji psychoaktywnych leczono ogółem 51,8 osób na 100000 ludności, w tym 28,6 osób po raz pierwszy. Ostatnie zakażenia wirusem HIV wśród narkomanów (2) tj. 28,6% wszystkich tego rodzaju zakażeń na terenie województwa notuje się w 2004 r. Zachorowanie na AIDS w grupie narkomanów (1) tj. 33,3% zachorowań ogółem na AIDS ostatnio rejestrowano w 2003 r. Z powodu przedawkowania narkotyków odnotowano 4 zgony w 2004 r.. W 2005 r. nieznacznie rośnie wskaźnik dotyczący rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii oraz liczba osób kończących terapię w oddziale terapeutycznym w Areszcie Śledczym w Kielcach. Postawy społeczne względem używania substancji psychoaktywnych, przejawiane przez młodzież szkolną w zdecydowanej większości są negatywne. Jednak jest też akceptacja dla eksperymentowania i okazjonalnego używania substancji psychoaktywnych . Bardzo łatwo może zdobyć narkotyki 10,3% 15-16 latków oraz 17,4% 17-18 latków w przypadku marihuany i haszyszu. W ocenie dostępności substancji psychoaktywnych jako bardzo znacznej młodzież wskazuje najczęściej tytoń i napoje alkoholowe. W dalszej kolejności są substancje wziewne, leki uspakajające i nasenne, marihuana i haszysz, sterydy anaboliczne, grzyby halucynogenne, amfetamina, ekstazy. Wśród miejsc, w których można nabyć narkotyki młodzież wymienia: dyskotekę (42,1%), mieszkanie diler (26,1%), szkołę (23,3%), ulicę, park (22,5%). Nie zna takich miejsc 42,6% badanych uczniów. W programach profilaktycznych wdrażanych w szkołach na terenie Województwa Świętokrzyskiego uczestniczyło ponad 70% młodzieży szkolnej, nieco mniej w przypadku 17-18 latków w kwestii palenia tytoniu – 67%. Wskaźniki uczestnictwa młodzieży w tych programach są wyższe niż w kraju. Nie są jednak zadawalające efekty tych programów, jeżeli odwołamy się do wskaźników używania środków psychoaktywnych przez młodzież uczestniczącą i nieuczestniczącą w programach, które to w obu sytuacjach nie różnią się.

Analizując sytuację lokalną na terenie miasta Starachowice na podstawie wyników badań ESPAD prowadzonych w kolejnych latach od 1998 r. – 2001 - 2003 – 2006 obserwuje się duży wzrost rozpowszechnienia używania substancji psychoaktywnych dla marihuany i haszyszu i amfetaminy, zarówno w grupie 15-16 latków jak i 17-18 latków.

Podstawę do organizowania działań profilaktycznych na terenie województwa stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii oraz Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii i po części programy gminne funkcjonujące jako programy operacyjne strategii rozwiązywania problemów społecznych na różnych szczeblach jednostek samorządu terytorialnego. Samorząd województwa angażuje się w działania profilaktyczne we współpracy z administracją rządową, samorządami powiatowymi i gminnymi, organizacjami pozarządowymi oraz wojewódzkimi jednostkami organizacyjnymi ochrony zdrowia.

W 2005 r. dotyczyły one między innymi edukacji społecznej poprzez uczestnictwo w kampanii ogólnopolskiej „Blżej siebie – dalej od narkotyków, corocznej imprezie regionalnej „Świątokrzeskie Dni Profilaktyki” oraz poprzez organizowanie szkoleń dla kadr prowadzących działalność wychowawczo-zapobiegawczą (dla nauczycieli, pracowników socjalnych i policji). W celu zwiększenia oferty ambulatoryjnej pomocy osobom i rodzinom z problemem narkomanii uruchomiono punkt konsultacyjny w Wojewódzkim Ośrodku Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach. Wiele akcji prewencyjnych organizuje się we współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Kielcach. Na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii z budżetu województwa w 2005 r. przeznaczono kwotę w wysokości 75.000,00 zł, w tym na cele współpracy z organizacjami pozarządowymi 20.000,00 zł.. Zwraca uwagę małe zaangażowanie samorządów gminnych w realizację KPPN na lata 2002 – 2005. Wskaźniki realizacji zadań delegowanych dla gmin wahają się w przedziale 2,3% - 9,4% wszystkich gmin w województwie. Organizacje pozarządowe z terenu województwa uczestniczą w konkursach ofert współpracy ogłaszanych przez KBPN w Warszawie, w 2005 r. pozyskały 220.000,00 zł. na cele profilaktyki oferowanej dla mieszkańców regionu. W 2005 r. obserwuje się wzrost wydatków z Narodowego Funduszu Zdrowia na cele leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych. Poprawia się dostęp do placówek ochrony zdrowia świadczących tego rodzaju usługi. W województwie prowadzony jest program leczenia substytucyjnego przez Powiatowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Starachowicach. W placówkach ochrony zdrowia zatrudnia się osoby, które ukończyły program specjalistycznego szkolenia w dziedzinie terapii i rehabilitacji uzależnienia od narkotyków zatwierdzany i certyfikowany przez Ministra Zdrowia, niezbędny jest rozwój kadr w tej

dziedzinie na szczeblu lokalnym. Nerozwizanym problemem pozostaje brak łózek w strukturach szpitali psychiatrycznych dla osób uzaleznionych od narkotyków wymagających detoksykacji. Osoby, które ukończyły leczenie uzaleznienia od substancji psychoaktywnych z pozytywnym skutkiem mogą korzystać z programów readaptacyjnych oferowanych przez Centra Integracji Społecznej w Kielcach, Ostrowcu Świętokrzyskim i w Staszowie, które są wspierane finansowo przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. W latach 1999 – 2004 wielokrotnie rośnie liczba przestępstw stwierdzonych przeciw postanowieniom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (311-2688), w 2005 r. obserwuje się spadek do 1938. Najwięcej przestępstw dotyczy udzielania lub nakłaniania do użycia substancji psychoaktywnych w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (58,10 % ogółu przestępstw) oraz niedozwolonego posiadania substancji psychoaktywnych (21,47% ogółu przestępstw). Rosnąca liczba osób skazanych za przestępstwa przeciw ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, wśród których mogą być użytkownicy narkotyków jest obciążeniem dla systemu penitencjarnego.

ROZDZIAŁ 5 BIBLIOGRAFIA

1. Pracownia Badań Społecznych w Sopocie, Wzorce konsumpcji alkoholu w Województwie Świętokrzyskim, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w listopadzie i grudniu 2005 r..
2. Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, Stan problemu narkotykowego w Europie, Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2005, Rozdział 2 Szkoły, młodzież i narkotyki.
3. Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r., Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2005 r..
4. Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 r., Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2005 r..

5. Janusz Sierosławski, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 r., Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2005 r..
6. Janusz Sierosławski, Narkomania w Polsce w 2004 r., Dane Lecznictwa Stacjonarnego, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.
7. Biuletyn informacyjny „Statystyka ogólna” ,Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia w Kielcach 2000 – 2006.
8. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U.z 15 kwietnia 2004 r., nr 64.poz.593, ze zm.)
9. Tworzenie Gminnych Programów Przeciwdziałania Narkomanii, Wsparcie województw i społeczności lokalnych w zapobieganiu narkomanii, materiały szkoleniowe, red. K. Okulicz-Kozaryn, Sz. Apacki, Warszawa 2006.

Tabele

Tabela 1. Narkomania w randze problemów społecznych wskazywanych przez ankietowanych w Polsce i w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r.

Wyszczególnienie problemów społecznych		Bardzo ważne	Ważne	Średnio ważne	Mało ważne	Nieważne	Trudno powiedzieć	Razem
Przestępczość gospodarcza	W	52,2%	40,0%	5,5%	1,2%	0,4%	0,7%	100%
	P	51,8%	33,9%	9,9%	1,8%	0,6%	2,1%	100%
Przestępczość pospolita	W	45,1%	47,7%	4,7%	1,4%	0,9%	0,2%	100%
	P	45,5%	43,1%	7,6%	1,7%	0,2%	1,9%	100%
Narkomania	W	52,1%	38,8%	6,5%	1,5%	0,5%	0,7%	100%
	P	51,9%	34,0%	9,3%	3,3%	0,6%	1,0%	100%
Zanieczyszczenie środowiska	W	36,8%	44,8%	12,6%	4,5%	0,8%	0,5%	100%
	P	35,8%	42,0%	17,0%	3,5%	0,5%	1,1%	100%
Alkoholizm	W	60,1%	36,2%	3,6%	0,1%	0,0%	0,1%	100%
	P	52,1%	35,5%	9,0%	2,0%	0,6%	0,7%	100%
Kryzys moralny	W	34,4%	45,0%	13,1%	3,5%	2,5%	1,5%	100%
	P	32,2%	40,6%	16,9%	6,4%	1,1%	2,8%	100%
Zły stan zdrowia społeczeństwa	W	52,7%	37,6%	6,8%	1,0%	0,8%	1,0%	100%
	P	51,6%	36,0%	9,7%	1,8%	0,2%	0,6%	100%
Spadek stopy życiowej	W	58,4%	32,0%	6,3%	1,7%	1,2%	0,4%	100%
	P	63,4%	30,6%	5,1%	0,1%	0,1%	0,7%	100%
Sytuacja mieszkaniowa	W	45,5%	41,9%	9,4%	1,9%	0,8%	0,5%	100%
	P	41,6%	40,2%	14,7%	2,1%	0,3%	1,1%	100%
Przemoc w rodzinie	W	56,1%	37,8%	4,6%	0,9%	0,0%	0,7%	100%
	P	49,4%	36,0%	10,1%	2,7%	0,5%	1,3%	100%
Przemoc i agresja na ulicach	W	63,4%	31,6%	4,4%	0,0%	0,1%	0,5%	100%
	P	61,2%	30,9%	6,3%	0,7%	0,4%	0,5%	100%
Picie przez młodzież	W	59,8%	33,3%	5,5%	0,5%	0,6%	0,3%	100%
	P	58,0%	33,6%	6,1%	1,2%	0,4%	0,7%	100%
Bezrobocie	W	83,5%	15,7%	0,3%	0,5%	0,0%	0,0%	100%
	P	82,1%	16,0%	1,4%	0,2%	-	0,2%	100%
AIDS	W	32,8%	39,1%	20,2%	3,7%	2,1%	2,1%	100%
	P	40,2%	35,0%	15,9%	4,0%	1,0%	3,9%	100%

Źródło poznania: Pracownia badań Społecznych w Sopocie, Wzorce konsumpcji alkoholu w Województwie Świętokrzyskim, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w listopadzie i grudniu 2005 r.

Tabela 2. Palenie tytoniu przez młodzież szkolną w 2005 r.

Wyszczególnienie	Kiedykolwiek w życiu				W czasie ostatnich 30 dni			
	Polska		W. Świętokrzyskie		Polska		W. Świętokrzyskie	
	15-16 lat	17-18 lat	15-16 lat	17-18 lat	15-16 lat	17-18 lat	15-16 lat	17-18 lat
Nie	46,3	30,7	42,5	26,8	78,4	63	81	60
Mniej niż 1 papieros na tydzień	15,4	14	19,2	15,1		6,7	4,7	7,7
Mniej niż 1 papieros dziennie	7,9	7,3	9,1	8,3	2,6	3,9	3,2	4,9
1-5 papierosów dziennie	4,4	4,4	5,6	5,4	6,9	10,5	4,6	13,9
6-10 papierosów dziennie	5,5	5,6	5	6	3,5	8,9	2,6	7,8
11-20 papierosów dziennie	3,4	4,5	2,7	5,1	1,5	5	2,4	3,3
Więcej niż 20 papierosów dziennie	17	33,7	16	33,2	1,1	2,1	1,6	2,3

Tabela 3. Picie napojów alkoholowych przez młodzież szkolną w 2005 r.

Wyszczególnienie	Polska		W. Świętokrzyskie		W. Opolskie	
	15-16 lat	17-18 lat	15-16 lat	17-18 lat	15-16 - lat	17-18 lat
W życiu	85,2	93,3	86,1	94,2	90	96,5
W ciągu 12 miesięcy	74,2	87,8	74	87,7	78,9	91,3
W ciągu 30 dni	45,1	69	44,5	64,5	49,6	73,3

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii, w Warszawie

Tabela 4. Używanie substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu wśród uczniów w wieku 15-16 lat (odsetki badanych)

Wyszczególnienie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
	2005	2005	2005
Marihuana lub haszysz	14,2	13,1	14,4
Substancje wziewne	7,5	8,7	7,9
Leki uspokajające i nasenne	15,1	15,9	2,7
Amfetamina	3,6	2,7	13,6
LSD lub inne halucynogeny	1,6	1,3	1,4
Crack	1,0	0,4	6
Kokaina	2,1	1,3	1,5
Heroina	1,2	1,2	8
Ecstasy	2,5	2,0	2,4
Grzyby halucynogenne	2,9	3,4	3,1
Grzyby halucynogenne	2,9	3,4	3,1
GHB	0,8	0,6	0,5
Narkotyki wstrzykiwane za pomocą igły i strzykawki	0,8	0,3	0,4
Alkohol razem z tabletkami	6,9	7,4	7,5
Alkohol razem z marihuaną	7,7	8,0	7,4
Sterydy anaboliczne	2,5	3,3	2,4
"Kompot"	1,5	1,7	1,3

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii, w Warszawie

Tabela 5. Używanie substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu wśród uczniów w wieku 15-16 lat w Starachowicach (odsetki badanych)

Wyszczególnienie	Miasto Starachowice			
	1998	2001	2003	2006
Marihuana lub haszysz	14,3	20,2	24,1	31,8
Substancje wziewne	10,5	12,5	7,5	14,3
Amfetamina	2,9	6,2	7,3	9,8
Leki uspokajające i nasenne	27,9	22,3	21,5	20,2
LSD	3,6	1,9	1,6	2,1
Ecstasy	2,2	3,5	1,2	6,5
Kokaina	1,7	2,1	1,4	5,0
Heroina	1,9	3,0	2,0	3,3
"Kompot"	3,6	2,5	2,4	4,2
Grzyby halucynogenne	3,6	1,9	1,6	2,1
Crack	1,7	1,4	1,4	2,8
Sterydy anaboliczne	3,8	5,6	1,0	4,5

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Starachowicach w latach 1998 - 2006, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie

Tabela 6. Używanie substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu wśród uczniów w wieku 17-18 lat (odsetki badanych)

Wyszczególnienie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
	2005	2005	2005
Marihuana lub haszysz	31,5	27,9	36,5
Substancje wziewne	5,6	6,2	5,0
Leki uspokajające i nasenne	19,0	18,3	16,7
Amfetamina	12,4	9,1	13,7
LSD lub inne halucynogeny	3,7	3,4	3,6
Crack		0,6	1,2
Kokaina	2,4	1,5	1,9
Heroina	1,6	1,6	1,3
Ecstasy	8,3	5,6	9,5
Grzyby halucynogenne	4,3	5,8	4,2
GHB	0,8	0,2	0,5
Narkotyki wstrzykiwane za pomocą igły i strzykawki	0,6	0,4	0,5
Alkohol razem z tabletkami	13,2	14,6	17,0
Alkohol razem z marihuaną	19,9	15,7	24,9
Sterydy anaboliczne	4,3	3,5	3,3
"Kompot"	1,3	1,3	1,1

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii, w Warszawie

Tabela 7. Używanie substancji psychoaktywnych kiedykolwiek w życiu wśród uczniów w wieku 17-18 lat w Starachowicach (odsetki badanych)

Wyszczególnienie	Miasto Starachowice			
	1998	2001	2003	2006
Marihuana lub haszysz	20,3	27,8	36,1	41,2
Substancje wziewne	9,8	8,1	5,3	6,5
Amfetamina	4,1	8,4	10,0	25,2
Leki uspokajające i nasenne	28,2	22,4	25,6	23,9
LSD	2,7	2,4	1,3	3,5
Ecstasy	1,8	2,2	4,6	9,6
Kokaina	0,9	1,3	1,2	4,2
Heroina	0,2	1,5	1,6	2,8
"Kompot"	0,7	1,1	0,9	2,4
Grzyby halucynogenne	2,7	2,4	1,3	3,5

Zródło poznania: Instytut Psychiatrii i Neurologii, Janusz Sierosławski, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Starachowicach w latach 1998 - 2006.

Tabela 8. Używanie substancji psychoaktywnych w czasie ostatnich 12 miesięcy wśród uczniów w wieku 15-16 lat (odsetki badanych)

Wyszczególnienie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
	2005	2005	2005
Marihuana lub haszysz	10,0	9,3	10,0
Substancje wziewne	3,5	4,7	3,9
Amfetamina	2,1	2,2	1,3
Leki uspokajające i nasenne	6,6	6,5	5,8

Tabela 9. Używanie substancji psychoaktywnych w czasie ostatnich 12 miesięcy wśród uczniów w wieku 17-18 lat (odsetki badanych)

Wyszczególnienie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
	2005	2005	2005
Marihuana lub haszysz	22,6	18,3	28,2
Substancje wziewne	2,1	2,8	1,6
Amfetamina	6,8	5,2	8,3
Leki uspokajające i nasenne	9,0	10,1	8,8

Zródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii, w Warszawie

Tabela 10. Używanie substancji psychoaktywnych w czasie ostatnich 30 dni wśród uczniów w wieku 15-16 lat (odsetki badanych)

Wyszczególnienie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
	2005	2005	2005
Marihuana lub haszysz	4,3	4,3	4,3
Substancje wziewne	1,7	2,3	1,8
Amfetamina	1,1	1,6	0,7
Leki uspokajające i nasenne	3,3	3,8	3,1

Tabela 11. Używanie substancji psychoaktywnych w czasie ostatnich 30 dni wśród uczniów w wieku 17-18 lat (odsetki badanych)

Wyszczególnienie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
	2005	2005	2005
Marihuana lub haszysz	10,5	9,8	15,2
Substancje wziewne	1,1	1,3	0,9
Amfetamina	2,8	2,3	4,4
Leki uspokajające i nasenne	4,4	5,4	5,0

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii, w Warszawie

Tabela 12. Chorzy leczeni w poradniach zdrowia psychicznego w latach 1999 – 2003 z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych (ICD X: F11-F16, F18, F19) /Wskaźnik na 100 000 ludności/

Wyszczególnienie		1999	2000	2001	2002	2003	2004
Województwo Świętokrzyskie	Leczeni ogółem	5,2	11,8	12	10,9	7,9	20,2
	Leczeni po raz pierwszy	1,7	3,4	4,6	3,5	2,2	10,3

Źródło poznania: Biuletyn informacyjny „Statystyka ogólna” ,Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia w Kielcach 2000 - 2005

Tabela 13. Chorzy leczeni w poradniach odwykowych na zaburzenia spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (ICD X: F11- F19) w 2005 r.

Wyszczególnienie		Leczeni ogółem		Leczeni po raz pierwszy	
		% do ogółu leczonych	Wskaźnik na 100 000 ludności	% do ogółu leczonych	Wskaźnik na 100 000 ludności
Razem		100,0	51,8	100,0	28,6
Opiaty	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F11.0,F11.1)	0,1	0,1	0,3	0,1
	Zespół uzależnienia i abstynencyjny (F11.2,F11.3)	3,3	1,7	0,5	0,2
Kanabinoły	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F12.0,F12.1)	10,0	5,2	13,9	4,0
	Zespół uzależnienia i abstynencyjny (F12.2,F12.3)	3,2	1,6	4,1	1,2
	Zaburzenia psychotyczne (F12.4,F12.5,F12.6)	0,6	0,3	0,3	0,1
Leki uspokajające i nasenne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F13.0,F13.1)	3,0	1,6	0,8	0,2
	Zespół uzależnienia i abstynencyjny (F13.2,F13.3)	8,1	4,2	6,0	1,7
	Zaburzenia psychotyczne (F13.4,F13.5,F13.6)	0,9	0,5	0,3	0,1
	Inne (F13.7,F13.8,F13.9)	0,3	0,2	0,3	0,1
Kokaina	Zespół uzależnienia i abstynencyjny (F14.2,F14.3)	1,7	0,9	-	-
	Zaburzenia psychotyczne (F14.4,F14.5,F14.6)	0,5	0,2	-	-
Inne substancje pobudzające (kofeina)	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F15.0,F15.1)	3,3	1,7	3,3	0,9
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F15.2,F15.3)	5,7	3,0	6,5	1,9
	Zaburzenia psychotyczne (F15.4,F15.5,F15.6)	0,6	0,3	0,8	0,2
Substancje halucynogenne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F16,F16.1)	0,1	0,1	0,3	0,1
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F16.2,F16.3)	3,5	1,8	0,8	0,2
	Zaburzenia psychotyczne (F16.4,F16.5,F16.6)	0,1	0,1	0,3	0,1
Lotne rozpuszczalniki	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F18.0,F.18.1)	0,3	0,2	0,3	0,1
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F18.2,F18.3)	3,3	1,7	1,9	0,5
	Zaburzenia psychotyczne (F18.4,F18.5,F18.6)	0,1	0,1	0,3	0,1
Kilka substancji lub inne substancje psychoaktywne	Ostre zatrucie i używanie szkodliwe (F19.0,F19.1)	6,2	32	6,8	1,9
	Zespół uzależnienia i zespół abstynencyjny (F19.2,F19.3)	16,8	8,7	13,9	4,0
	Zaburzenia psychotyczne (F19.4,F19.5,F19.6)	3,9	2,0	3,5	1,0
	Inne (F19.7,F19.8,F19.9)	2,6	1,3	0,8	0,2
Używanie tytoniu (F17)		21,8	11,3	34,0	9,7

Źródło poznania: Biuletyn informacyjny „Statystyka ogólna” ,Świętokrzyskie Centrum Monitorowania Ochrony Zdrowia w Kielcach 2006 r.

Tabela 14. Przyjęci do leczenia stacjonarnego w 2004 r. z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych (ICD X: F11-F16, F18, F19) wg województwa zamieszkania pacjenta

Województwo	Liczby osób w 2004 r.	Wskaźniki na 100 000 w 2004 r.	Wskaźniki na 100 000 w 2003 r.	Wskaźniki zmiany 2003 = 100	Wskaźniki zmiany 1999 = 100
POLSKA	12 836	33,6	30,8	109,0	190
Dolnośląskie	1 313	45,3	49,4	91,9	137
Kujawsko-Pomorskie	586	28,3	24,2	117,0	212
Lubelskie	496	22,7	17,0	133,3	246
Lubuskie	640	63,4	65,2	97,3	143
Łódzkie	987	38,1	29,2	130,7	315
Małopolskie	364	11,2	9,7	115,3	189
Mazowieckie	2 522	49,1	49,3	99,5	174
Opolskie	244	23,2	20,4	113,9	187
Podkarpackie	293	14,0	11,1	126,2	218
Podlaskie	370	30,7	27,4	112,3	265
Pomorskie	666	30,4	28,3	107,3	190
Śląskie	1 234	26,2	23,6	111,1	210
Świętokrzyskie	200	15,5	13,0	119,3	267
Warmińsko-Mazurskie	639	44,7	43,4	103,1	119
Wielkopolskie	1 024	30,5	26,8	113,6	311
Zachodniopomorskie	820	48,4	46,8	103,4	159
Braki danych i obcokrajowcy	438	x	x	x	x

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Narkomania w Polsce w 2004 r., Dane Lecznictwa Stacjonarnego Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie,

Tabela 15. Przyjęci pierwszy raz w życiu do leczenia stacjonarnego w 2004 r. z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych (ICD X: F11-F16, F18, F19) wg województwa zamieszkania pacjenta

Województwo	Liczba pacjentów pierwszorazowych w 2004 r.	Odsetek pacjentów pierwszorazowych wśród ogółu pacjentów w 2004 r.	Wskaźnik liczby pacjentów pierwszorazowych na 100 tys. mieszkańców w 2004 r.	Wskaźnik dynamiki liczby pacjentów pierwszorazowych 2003 = 100
POLSKA	6 947	56,4	18,2	104,0
Dolnośląskie	596	47,0	20,6	84,0
Kujawsko-Pomorskie	331	58,2	16,0	109,7
Lubelskie	275	56,8	12,6	139,7
Lubuskie	301	47,4	29,8	82,2
Łódzkie	603	61,7	23,3	121,8
Małopolskie	200	56,7	6,1	111,7
Mazowieckie	1 332	56,1	25,9	94,2
Opolskie	143	60,1	13,6	102,0
Podkarpackie	149	53,4	7,1	122,5
Podlaskie	212	59,9	17,6	109,4
Pomorskie	385	60,3	17,6	107,1
Śląskie	728	61,5	15,5	109,7
Świętokrzyskie	119	60,7	9,2	109,8
Warmińsko-Mazurskie	327	52,7	22,9	99,5
Wielkopolskie	592	59,1	17,6	106,7
Zachodniopomorskie	466	63,6	27,5	99,6
Braki danych i obcokrajowcy	188	x	x	x

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Narkomania w Polsce w 2004 r., Dane Lecznictwa Stacjonarnego Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie,

Tabela 16. Odsetki osób w wieku do 18 lat wśród przyjętych do leczenia stacjonarnego w latach 2000-2004 z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych (ICD X: F11-F16, F18, F19) wg województwa zamieszkania pacjenta

Województwo	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
POLSKA	13,9	12,8	11,0	10,4	9,6
Dolnośląskie	8,7	8,6	8,5	9,0	7,2
Kujawsko-Pomorskie	14,8	14,9	21,4	15,4	11,8
Lubelskie	12,9	9,6	7,7	7,0	10,1
Lubuskie	14,7	14,2	8,0	11,0	8,9
Łódzkie	17,7	14,3	10,3	10,3	9,1
Małopolskie	5,3	10,0	8,6	8,3	8,8
Mazowieckie	17,5	13,3	10,7	9,7	7,4
Opolskie	24,0	19,4	21,2	17,7	16,8
Podkarpackie	7,0	4,8	10,5	5,2	7,5
Podlaskie	18,8	14,2	17,6	15,5	16,5
Pomorskie	16,3	11,1	10,9	11,8	11,0
Śląskie	11,0	15,0	10,4	10,2	13,2
Świętokrzyskie	5,7	10,1	14,8	13,7	9,5
Warmińsko-Mazurskie	18,4	18,7	15,2	12,6	11,7
Wielkopolskie	6,1	13,3	10,8	8,8	8,4
Zachodniopomorskie	15,7	13,9	11,5	12,5	10,9

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Narkomania w Polsce w 2004 r., Dane Lecznictwa Stacjonarnego Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie,

Tabela 17. Odsetki kobiet wśród przyjętych do leczenia stacjonarnego w latach 2000-2004 z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych (ICD X: F11-F16, F18, F19) wg województwa zamieszkania pacjenta

Województwo	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	2004 r.
POLSKA	22,0	23,0	23,2	24,0	23,6
Dolnośląskie	19,7	17,8	19,7	21,8	20,6
Kujawsko-Pomorskie	21,2	24,9	23,4	23,0	21,8
Lubelskie	15,2	19,3	17,6	16,1	19,4
Lubuskie	16,3	18,4	18,6	21,3	25,6
Łódzkie	25,0	26,1	30,7	29,4	22,4
Małopolskie	26,6	31,1	28,1	34,3	34,6
Mazowieckie	17,4	17,9	20,2	21,0	21,6
Opolskie	22,1	24,8	19,7	25,1	19,7
Podkarpackie	29,5	30,1	23,8	19,8	26,6
Podlaskie	20,4	20,5	19,6	19,7	21,4
Pomorskie	31,7	32,0	28,3	27,6	23,9
Śląskie	24,7	27,4	25,6	25,3	23,8
Świętokrzyskie	35,2	51,3	40,0	34,5	31,0
Warmińsko-Mazurskie	22,2	24,5	22,9	25,5	24,9
Wielkopolskie	29,4	31,8	33,0	28,0	31,2
Zachodniopomorskie	28,5	28,7	24,9	26,7	24,9

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Narkomania w Polsce w 2004 r., Dane Lecznictwa Stacjonarnego Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie,

Tabela 18. Liczba nowych zakażeń wirusem HIV w latach 1999 – 2005

Zakażenia Wirusem HIV	1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie
Ogółem liczba osób	527	2	630	1	595	6	574	4	610	4	656	7	652	5
W tym narkomani	265	0	333	0	269	1	180	2	217	0	184	2	156	0
Wskaźnik zakażonych na 100 tys. mieszkańców	1,4	0,2	1,6	0,1	1,5	0,5	1,5	0,3	1,6	0,3	1,7	0,5	1,7	0,4

Źródło informacji: Krajowe Biuro Ds. Przeciwdziałania Narkomanii
/Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

Tabela 19. Liczba nowych zachorowań na AIDS w latach 1999 – 2005

Zakażenia Wirusem HIV	1999		2000		2001		2002		2003		2004		2005	
	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie	Polska	W. Świętokrzyskie
Ogółem liczba osób	135	3	121	1	129	-	116	-	138	3	118	1	116	0
W tym narkomani	77	1	62	-	68	-	65	-	82	1	50	-	59	0
Wskaźnik zakażonych na 100 tys. mieszkańców	0,3	0,5	0,3	0,1	0,3	0	0,3	-	0,4	0,2	0,3	0,1	0,3	0

Źródło informacji: Krajowe Biuro Przeciwdziałania Narkomanii Narkomanii
/Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

Tabela 20. Potępienie używania poszczególnych substancji przez młodzież szkolną w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r.

Skala oceny	Nie potępiam		Potępiam		Zdecydowanie potępiam		Nie wiem	
	P*	W*	P	W	P	W	P	W
Trzecie klasy gimnazjum								
	P*	W*	P	W	P	W	P	W
Palenie papierosów od czasu do czasu	60,2	59,0	21,1	20,0	7,9	6,7	10,8	14,3
Palenie 10 lub więcej papierosów dziennie	27,7	25,0	36,2	40,4	28,6	25,4	7,6	9,1
Wypicie alkoholu raz lub dwa razy na rok	88,2	85,0	4,8	5,7	2,6	2,9	4,5	6,4
Picie jednego lub dwóch "drinków" kilka razy w tygodniu	40,9	38,0	34,0	35,6	10,4	10,7	14,7	15,7
Upijanie się raz na tydzień	20,2	17,3	36,6	38,4	33,1	34,9	10,1	9,4
Spróbowanie raz lub dwa razy marihuany lub haszyszu	26,9	22,5	26,2	29,3	38,2	41,2	8,7	7,0
Palenie marihuany lub haszyszu od czasu do czasu	19,9	17,5	31,0	31,3	41,8	44,3	7,3	6,9
Palenie marihuany lub haszyszu regularnie	10,1	9,0	25,0	26,5	59,7	58,6	5,1	5,9
Spróbowanie raz lub dwa razy LSD lub jakiegoś innego halucynogenu	15,4	13,5	31,3	31,4	44,6	47,2	8,8	8,0
Spróbowanie heroiny raz lub dwa razy	15,8	14,0	31,7	33,8	45,1	45,2	7,5	6,9
Spróbowanie leków uspokajających lub nasennych (bez recepty lekarza)	30,4	28,6	30,3	30,2	27,3	27,8	12,0	13,4
Spróbowanie amfetaminy raz lub dwa razy	17,5	13,3	32,4	34,7	42,7	44,3	7,4	7,7
Spróbowanie cracku raz lub dwa razy	15,2	12,3	32,0	33,3	44,4	45,3	8,3	9,1
Spróbowanie kokainy raz lub dwa	15,7	13,2	32,4	33,2	44,4	46,4	7,5	7,2
Spróbowanie ecstasy raz lub dwa razy	16,7	14,2	31,4	33,0	43,8	44,6	8,2	8,2
Spróbowanie środków wziewnych raz lub dwa razy	17,3	15,6	32,7	35,0	41,6	40,5	8,4	8,9
Spróbowanie polskiej heroiny (kompot) raz lub dwa razy	14,9	13,9	32,2	32,5	43,5	45,4	9,5	8,2
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych								
	P*	W*	P	W	P	W	P	W
Palenie papierosów od czasu do czasu	69,7	70,1	16,9	15,9	5,7	4,1	7,7	9,9
Palenie 10 lub więcej papierosów dziennie	38,6	35,6	32,0	35,4	21,3	18,9	8,0	10,1
Wypicie alkoholu raz lub dwa razy na rok	92,3	90,9	3,6	3,8	1,5	2,0	2,6	3,2
Picie jednego lub dwóch "drinków" kilka razy w tygodniu	48,7	43,8	32,6	32,7	6,8	7,8	11,9	15,7
Upijanie się raz na tydzień	29,4	22,6	36,1	37,8	24,5	29,3	10,0	10,3
Spróbowanie raz lub dwa razy marihuany lub haszyszu	37,5	32,9	25,2	25,9	29,6	32,9	7,7	8,3
Palenie marihuany lub haszyszu od czasu do czasu	29,4	24,9	29,0	32,5	34,6	35,7	6,9	6,9
Palenie marihuany lub haszyszu regularnie	13,5	10,9	29,0	28,1	52,9	54,9	4,6	6,1
Spróbowanie raz lub dwa razy LSD lub jakiegoś innego halucynogenu	18,1	15,6	30,9	33,2	42,9	42,1	8,1	9,0
Spróbowanie heroiny raz lub dwa razy	15,8	15,4	32,2	32,6	45,6	43,7	6,4	8,3
Spróbowanie leków uspokajających lub nasennych (bez recepty lekarza)	30,2	28,8	30,9	31,6	26,4	25,8	12,4	13,8
Spróbowanie amfetaminy raz lub dwa razy	22,4	19,4	31,5	34,8	40,2	38,0	6,0	7,8
Spróbowanie cracku raz lub dwa razy	15,2	12,4	32,5	36,0	44,2	41,6	8,2	9,9

Spróbowanie kokainy raz lub dwa	15,9	13,3	32,9	35,1	44,7	43,6	6,4	8,0
Spróbowanie ecstasy raz lub dwa razy	20,6	18,1	31,4	33,7	41,5	40,6	6,5	7,6
Spróbowanie środków wziewnych raz lub dwa razy	14,5	14,6	34,0	35,6	45,0	42,1	6,5	7,7
Spróbowanie polskiej heroiny (kompot) raz lub dwa razy	14,2	13,9	32,0	33,8	46,8	43,8	7,0	8,4

P* - Dane ogólnopolskie

W*- Dane dotyczące Województwa Świętokrzyskiego

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Tabela 21. Ocena dostępności poszczególnych substancji w Województwie Świętokrzyskim na tle sytuacji ogólnokrajowej

Skala oceny	Nie możliwe		Bardzo trudne		Dosyć trudne		Dosyć łatwe		Bardzo łatwe		Nie wiem	
	P*	W*	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Trzecie klasy gimnazjum												
Wyszczególnienie	P*	W*	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Papierosy	3,1	3,2	2,1	2,5	3,8	4,0	21,5	21,5	64,9	64,6	64,9	4,2
Piwo	2,4	2,5	1,8	2,0	5,7	5,3	24,6	24,2	61,7	62,8	61,7	3,2
Wino	4,5	3,8	3,7	3,4	9,9	11,4	25,0	23,4	50,3	51,4	50,3	6,5
Wódka	6,5	6,1	7,7	9,3	15,9	15,3	23,7	23,0	39,8	40,1	39,8	6,2
Marihuana lub haszysz	18,2	18,7	16,3	18,7	17,8	19,6	18,9	15,8	12,3	10,3	12,3	16,9
LSD lub inny środek halucynogeny	21,6	22,2	19,6	20,3	17,9	20,3	11,4	9,8	5,3	5,4	5,3	22,0
Amfetamina	20,9	21,9	19,5	22,1	16,7	18,2	12,8	12,1	8,5	7,0	8,5	18,7
Leki uspokajające lub nasenne	12,8	14,1	11,2	13,7	15,2	14,9	21,6	21,7	22,9	20,2	22,9	15,4
Crack	22,1	24,3	20,2	22,6	16,8	19,5	8,1	6,9	5,3	3,7	5,3	22,9
Kokaina	22,2	24,1	20,4	22,6	17,0	18,8	10,4	9,2	6,2	4,8	6,2	20,5
Ecstasy	22,1	24,1	19,7	21,9	15,4	18,0	11,2	9,1	8,1	5,8	8,1	21,2
Heroina	22,8	24,3	21,8	22,9	15,5	19,0	9,7	8,3	6,7	5,6	6,7	19,9
Grzyby halucynogenne	21,3	21,8	19,0	20,7	16,0	17,1	10,2	11,1	8,5	9,5	8,5	19,8
GHB	23,6	25,1	20,5	22,0	14,0	16,8	7,4	6,0	5,4	4,6	5,4	25,4
Substancje wziewne	14,8	15,2	9,9	12,5	10,2	10,6	16,2	16,3	31,6	30,2	31,6	15,2
Sterydy anaboliczne	20,1	20,4	17,0	18,3	14,0	17,4	12,6	12,3	12,2	9,7	12,2	21,9
Polska heroina (kompot)	21,6	22,5	18,1	20,5	14,1	17,1	10,6	7,8	8,5	7,5	8,5	24,5
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych												
Wyszczególnienie	P*	W*	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
Papierosy	1,7	1,1	,7	0,9	1,1	1,4	11,3	12,6	83,0	81,2	2,3	2,7
Piwo	1,3	0,5	,5	0,7	2,1	2,5	14,8	18,7	79,8	76,1	1,5	1,5
Wino	1,8	0,8	1,3	1,5	3,8	5,9	16,9	20,8	72,3	66,9	4,0	4,0
Wódka	2,0	1,9	2,2	4,0	6,8	9,3	21,4	22,3	64,3	58,6	3,3	4,0
Marihuana lub haszysz	9,6	10,4	9,8	13,2	16,0	17,3	29,0	23,0	21,0	17,4	14,7	18,6
LSD lub inny środek halucynogeny	12,4	13,8	13,9	15,8	22,2	20,9	17,0	12,8	9,1	7,6	25,4	29,3
Amfetamina	11,8	13,0	13,3	16,3	18,3	18,2	20,3	17,1	15,5	11,0	20,9	24,3
Leki uspokajające lub nasenne	6,9	7,0	7,3	10,2	15,3	16,1	26,4	24,3	24,2	22,1	20,0	20,3
Crack	14,3	15,3	15,5	19,3	21,1	17,9	10,9	8,1	6,2	5,7	32,0	33,7

Kokaina	14,4	15,5	16,6	20,4	20,1	18,1	14,0	9,4	8,1	7,1	26,9	29,6
Ecstasy	13,3	14,7	14,7	18,1	16,6	17,5	17,4	11,8	13,2	11,2	24,8	26,7
Heroina	14,8	16,8	17,1	20,0	20,1	16,8	12,7	9,1	7,9	7,5	27,4	29,8
Grzyby halucynogenne	12,9	14,0	14,4	14,9	17,3	14,3	16,7	17,0	12,5	13,4	26,2	26,4
GHB	15,8	16,1	15,1	18,5	17,1	15,7	8,8	7,0	6,4	5,3	36,8	37,4
Substancje wziewne	9,3	8,4	7,8	8,8	9,0	9,0	17,9	19,5	36,6	35,8	19,5	18,5
Sterydy anaboliczne	11,4	12,4	11,0	14,7	14,7	15,0	18,8	16,6	19,6	15,5	24,6	25,8
Polska heroina (kompot)	15,1	14,6	13,3	16,4	16,2	16,1	12,2	9,9	9,7	8,4	33,5	34,5

P* - Dane ogólnopolskie

W* - Dane dotyczące Województwa Świętokrzyskiego

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Tabela 22. Ekspozycja na propozycje poszczególnych substancji młodzieży szkolnej w Województwie Świętokrzyskim i w kraju

Skala oceny	Tak		Nie	
Trzecie klasy gimnazjum				
Wyszczególnienie	P*	W*	P	W
Piwo	78,6	81,0	21,4	19,0
Wino	52,2	54,1	47,8	45,9
Wódka	55,1	57,3	44,9	42,7
Marihuana lub haszysz	20,7	20,6	79,3	79,4
LSD	3,7	3,8	96,3	96,2
Amfetamina	7,2	7,8	92,8	92,2
Leki uspokajające lub nasenne	7,1	7,5	92,9	92,5
Crack	2,6	3,1	97,4	96,9
Kokaina	4,5	5,3	95,5	94,7
Ecstasy	5,8	6,4	94,2	93,6
Heroina	3,8	4,1	96,2	95,9
Sterydy anaboliczne	5,0	8,5	95,0	91,5
Polska heroina (kompot)	5,0	6,1	95,0	93,9
Bimber	3,5	4,9	96,5	95,1
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych				
Wyszczególnienie	P	W	P	W
Piwo	91,1	90,9	8,9	9,1
Wino	64,3	62,7	35,7	37,3
Wódka	79,7	80,1	20,3	19,9
Marihuana lub haszysz	36,8	32,1	63,2	67,9

LSD	5,6	4,3	94,4	95,7
Amfetamina	15,4	12,8	84,6	87,2
Leki uspokajające lub nasenne	8,1	7,3	91,9	92,7
Crack	3,0	2,7	97,0	97,3
Kokaina	5,2	3,5	94,8	96,5
Ecstasy	11,8	8,4	88,2	91,6
Heroina	4,6	3,7	95,4	96,3
Sterydy anaboliczne	8,9	11,8	91,1	88,2
Polska heroina (kompot)	8,6	7,1	91,4	92,9
Bimber	3,3	3,9	96,7	96,1

P* - Dane ogólnopolskie

W* - Dane dotyczące Województwa Świętokrzyskiego

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Tabela 23. Miejsca gdzie łatwo kupić marihuanę lub haszysz w W. Świętokrzyskim i w Polsce

Skala oceny	Tak		Nie	
	P*	W*	P	W
Trzecie klasy gimnazjum				
Wyszczególnienie	P*	W*	P	W
Nie znam takich miejsc	48,3	48,9	51,7	51,1
Ulica, park	20,4	19,5	79,6	80,5
Szkoła	17,7	17,0	82,3	83,0
Dyskoteka, bar	34,0	37,1	66,0	62,9
Mieszkanie dealera	25,7	24,1	74,3	75,9
Inne miejsce	9,7	8,2	90,3	91,8
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych				
Wyszczególnienie	P	W	P	W
Nie znam takich miejsc	34,1	42,6	65,9	57,4
Ulica, park	26,6	22,8	73,4	77,2
Szkoła	24,9	23,3	75,1	76,7
Dyskoteka, bar	48,1	42,1	51,9	57,9
Mieszkanie dealera	31,8	26,1	68,2	73,9
Inne miejsce	10,6	6,4	89,4	93,6

P* - Dane ogólnopolskie

W* - Dane dotyczące Województwa Świętokrzyskiego

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Tabela 24. Ocena dostępności poszczególnych substancji jako bardzo znacznej

Wyszczególnienie	15-16 lat			17-18 lat		
	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
Papierosy	64,9	64,6	60,6	83	81,2	82
Piwo	61,7	62,8	59	79,8	76,1	79,3
Wino	50,3	51,4	47,9	72,3	66,9	73,9
Wódka	39,8	40,1	39,6	64,3	58,6	66,6
Marihuana lub haszysz	12,3	10,3	10,4	21	17,4	24,9
LSD lub inny środek halucynogeny	5,3	5,4	4,5	9,1	7,6	10,1
Amfetamina	8,5	7	6,1	15,5	11	17,9
Leki uspakajające i nasenne	22,9	20,2	19,1	124,2	22,1	24,7
Crack	5,3	3,7	4	6,2	5,7	7,6
Kokaina	6,2	4,8	5,5	8,1	7,1	8,9
Ecstasy	8,1	5,8	6	13,2	11,2	17,1
Heroina	6,7	5,6	4,6	7,9	7,5	9,4
Grzyby halucynogenne	8,5	9,5	9,2	12,5	13,4	17,5
GHB	5,4	4,6	4,2	6,4	5,3	6
Substancje wziewne	31,6	30,2	29,6	36,6	35,8	38,3
Sterydy anaboliczne	12,2	9,7	8,9	19,6	15,5	19,3
"Kompot"	8,5	7,5	6,8	9,7	8,4	9,9

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii, w Warszawie

Tabela 25. Miejsca, w których można nabyć narkotyki

Wyszczególnienie	15-16 lat			17-18 lat		
	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
Nie znam takich miejsc	48,3	48,9	51,5	34,1	42,6	28,3
Ulica, park	20,4	19,5	16,4	26,6	22,5	31,7
Szkoła	17,7	17	12	24,9	23,3	33,5
Dyskoteka, bar	34	37,1	32,8	48,1	42,1	54,3
Mieszkanie dilera	25,7	24,1	22,5	31,8	26,1	33,9
Inne miejsce	9,7	8,2	8,6	10,6	6,4	12,2

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii, w Warszawie

Tabela 26. Udział w zajęciach profilaktycznych młodzieży szkolnej w Województwie Świętokrzyskim w czasie poprzedniego roku szkolnego

Wyszczególnienie	15-16 lat			17-18 lat		
	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie	Polska	W. Świętokrzyskie	W. Opolskie
Kwestia picia alkoholu	71,1	75,5	71,4	60,2	70,8	63
Kwestia palenia tytoniu	70,1	74,4	71,9	59,2	67	62,4
Kwestia brania narkotyków	72,6	74,8	73,7	64	70,9	68

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Opolskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii, w Warszawie

Tabela 27. Udział w zajęciach profilaktycznych młodzieży szkolnej w Województwie Świętokrzyskim prowadzonych przez poszczególnych realizatorów

Trzecie klasy gimnazjum	
Nie brałem udziału	22,6
Nauczyciel	43,1
Pedagog szkolny	53,8
Lekarz	11,9
Policjant	32,0
Prokurator	10,2
Były narkoman	12,0
Terapeuta z placówki dla narkomanów	16,0
Ktoś inny	8,1
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych	
Nie brałem udziału	22,5
Nauczyciel	44,8
Pedagog szkolny	42,2
Lekarz	7,8
Policjant	29,0
Prokurator	7,0
Były narkoman	16,4
Terapeuta z placówki dla narkomanów	17,6
Ktoś inny	9,2

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku. Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii,

Tabela 28. Samoocena wpływu zajęć profilaktycznych

Trzecie klasy gimnazjum	
Przekonały mnie, że nie warto używać narkotyków	49,6
Dały mi do myślenia	23,7
Nic z nich nie wynikało	10,4
Nie brałem udziału w takich zajęciach	16,3
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych	
Przekonały mnie, że nie warto używać narkotyków	41,3
Dały mi do myślenia	30,1
Nic z nich nie wynikało	10,0
Nie brałem udziału w takich zajęciach	18,5
Przekonały mnie, że nie warto używać narkotyków	41,3

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii,

Tabela 29. Udział w zajęciach profilaktycznych a palenie tytoniu

Wyszczególnienie	Kwestia palenia tytoniu	
	Tak	Nie
Trzecie klasy gimnazjum		
Nie	81,5	80,1
Mniej niż 1 papieros na tydzień	5,1	3,7
Mniej niż 1 papieros dziennie	3,0	3,7
1-5 papierosów dziennie	4,7	4,1
6-10 papierosów dziennie	2,1	3,7
11-20 papierosów dziennie	2,1	2,9
Więcej niż 20 papierosów dziennie	1,4	1,7
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych		
Nie	61,4	57,5
Mniej niż 1 papieros na tydzień	6,8	9,9
Mniej niż 1 papieros dziennie	4,8	5,1
1-5 papierosów dziennie	15,0	11,5
6-10 papierosów dziennie	7,6	8,3
11-20 papierosów dziennie	2,8	4,2
Więcej niż 20 papierosów dziennie	1,6	3,5

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych Szkołach, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie,

Tabela 30. Udział w zajęciach profilaktycznych a picie alkoholu młodzieży w Województwie Świętokrzyskim

Wyszczególnienie		Picie napojów alkoholowych w ciągu ostatnich 30 dni	
		Tak	Nie
Trzecie klasy gimnazjum			
Kwestia picia alkoholu	Tak	43,9	56,1
	Nie	45,3	54,7
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych			
Kwestia picia alkoholu	Tak	62,5	37,5
	Nie	69,6	30,4

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych Szkółach, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Tabela 31. Udział w zajęciach profilaktycznych a upijanie się alkoholem młodzieży w Województwie Świętokrzyskim

Wyszczególnienie		Upijanie się w ciągu ostatnich 30 dni	
		Tak	Nie
Trzecie klasy gimnazjum			
Kwestia picia alkoholu	Tak	15,2	84,8
	Nie	15,2	84,8
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych			
Kwestia picia alkoholu	Tak	23,0	77,0
	Nie	27,7	72,3

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych Szkółach, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Tabela 32. Udział w zajęciach profilaktycznych a używanie konopi młodzieży w Województwie Świętokrzyskim

Wyszczególnienie		Używanie marihuany lub haszyszu w ciągu ostatnich 30 dni	
		Tak	Nie
Trzecie klasy gimnazjum			
Kwestia brania narkotyków	Tak	4,0	96,0
	Nie	5,2	94,8
Drugie klasy szkół ponadgimnazjalnych			
Kwestia brania narkotyków	Tak	10,1	89,9
	Nie	8,7	91,3

Źródło poznania: Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Europejski Program Badań Ankietowych Szkółach, Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie.

Tabela 33. Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2002 – 2005 przez gminy Województwa Świętokrzyskiego

Nazwa zadania według KPPN 2002 - 2005	Wykonanie w %	
	2004	2005
Problematyka narkomanii pojęta w strategiach rozwiązywania problemów społecznych lub miały program przeciwdziałania narkomanii albo powyższa tematyka została uwzględniona w innym programie	6,4	5,6
Wspieranie szkół podstawowych oraz gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.	6	5,8
Wspieranie programów profilaktycznych w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania narkotyków	5,6	4,9
Wspieranie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców	4,4	4
Identyfikacja, stałe uaktualnianie i upowszechnianie danych na temat rekomendowanych programów profilaktycznych oraz placówek prowadzących działalność profilaktyczną obejmującą problematykę narkomanii	5,0	5,0
Prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii adresowanych do określonych grup docelowych	6,3	9,4
Prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób realizujących zadania profilaktyczne obejmujące problematykę narkomanii	5,0	3,3
Monitorowanie problemu narkomanii na terenie gminy poprzez zlecenie do realizacji badań zjawiska narkomanii	1,9	2,3

Źródło informacji: Krajowe Biuro Ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie, Sprawozdania z realizacji KPPN 2002 - 2005

Tabela 34. Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko postanowieniom z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce i w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r. według art. ustaw z dnia 24.04.97 r. i 29.07.05 o przeciwdziałaniu narkomanii

Wyszczególnienie		Zapisy ustawowe w poszczególnych kategoriach przestępczości	P*	W*
Art.40/Art.53	Ust.1	wytwarzanie, przetwarzanie albo przerabianie środków odurzających lub substancji psychotropowych albo przetwarzanie słomy makowej	333	2
	Ust.2	znaczna ilość wytwarzanych, przetwarzanych albo przerabianych środków odurzających lub substancji psychotropowych albo przetwarzanej słomy makowej	123	0
Art.41/Art.54	Ust.1	wyrabianie, posiadanie, przechowywanie, zbywanie lub nabywanie przyrządów przeznaczonych do niedozwolonego wytwarzania, przetwarzania lub przerobu środków odurzających lub substancji psychotropowych	109	1
	Ust.2 pkt.1	przystosowanie do niedozwolonego wytwarzania, przetwarzania, przerobu lub konsumpcji środków odurzających lub substancji psychotropowych naczyń i przyrządów	30	0
	Ust.2 pkt.2	wchodzenie w porozumienie w celu wytwarzania, przetwarzania albo przerabiania znacznej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych albo słomy makowej	5	0
Art.42/Art.55	Ust.1-2	przewóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowe nabycie, wewnątrzwspólnotowa dostawa lub przewóz przez terytorium RP lub terytorium innego państwa środków odurzających lub psychotropowych lub słomy makowej	468	2
	Ust.3	przewóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowe nabycie wewnątrzwspólnotowa dostawa lub przewóz przez terytorium RP lub terytorium innego państwa znacznej ilości środków odurzających lub psychotropowych lub słomy makowej	175	44
Art.43/Art.56	Ust.1-2	wprowadzanie do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej albo uczestniczenie w takim obrocie	1261	26
	Ust.3	wprowadzanie do obrotu znacznej ilości środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej albo uczestniczenie w takim obrocie	1553	136
Art.45/Art.58		udzielanie innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwianie albo umożliwianie ich użycia albo nakłanianie do użycia takiego środka lub substancji	10426	125
Art.46/Art.59		udzielanie innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwianie albo umożliwianie ich użycia albo nakłanianie do użycia takiego środka lub substancji w celu osiągnięcia korzyści majątkowej	20906	1126
Art.46a/Art.60		nie udzielanie informacji przez właścicieli zakładów gastronomicznych rozrywkowych lub innej działalności usługowej o przestępstwie z art. 56,58 lub 59 w sytuacji posiadania wiarygodnych wiadomości o popełnieniu tego rodzaju przestępstwa	163	15

Art.47/Art.61		wytwarzanie, przetwarzanie, przerabianie, przywóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowe nabycie, wewnątrzwspólnotowa dostawa, przewóz przez terytorium RP lub terytorium innego państwa, nabywanie, posiadanie, przechowywanie lub wprowadzanie do obrotu prekursorów w celu niedozwolonego wytworzenia środka odurzającego lub substancji psychotropowej	151	2
Art.48/Art.62	Ust.1-3	Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych	29883	416
	Ust.2	Posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych w znacznej ilości	1016	11
Art.49/Art.63	Ust.1	Uprawianie maku, konopi włóknistych lub krzew koki	875	32
	Ust.2	zbieranie mlecza makowego , opium, słomy makowej, liści koki, żywicy lub ziela konopii innych niż włóknistych	49	0
Art.50/Art.64		przywłaszczanie środków odurzających, substancji psychotropowych, mlecza makowego lub słomy makowej	31	0
Art.68		prowadzenie reklamy lub promowanie substancji psychotropowej lub środka odurzającego w celach innych niż medyczne	3	0
Razem			67560	1938

P* - Polska

W* - Województwo Świętokrzyskie

Tabela 35. Liczba przestępstw stwierdzonych przeciwko postanowieniom z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce i w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r. według art. ustaw z dnia 24.04.97 r. i 29.07.05 o przeciwdziałaniu narkomanii

Wyszczególnienie art. Ustaw z dnia 24.04.97 r. i 29.07.05		Extaza		Amfetamina		Marihuana		Psychotropy lub środki odurzające	
		P*	W*	P	W	P	W	P	W
Art.40/Art.53	Ust.1	0	0	53	1	101	1	17	0
	Ust.2	8	0	34	0	23	0	7	0
Art.41/Art.54	Ust.1	3	0	10	0	27	1	5	0
	Ust.2 pkt.1	1	0	2	0	10	0	2	0
	Ust.2 pkt.2	0	0	0	0	5	0	0	0
Art.42/Art.55	Ust.1-2	12	0	58	1	354	1	6	0
	Ust.3	22	0	24	0	57	10	4	0
Art.43/Art.56	Ust.1-2	106	3	351	1	606	19	44	3
	Ust.3	189	12	607	49	457	54	52	2
Art.45/Art.58		295	7	1989	30	7418	81	322	4
Art.46/Art.59		995	15	57530	358	12687	714	294	9
Art.46a/Art.60		5	0	50	1	95	14	3	0
Art.47/Art.61		0	0	24	0	24	0	46	1
Art.48/Art.62	Ust.1-3	1129	26	7579	121	17882	243	952	21
	Ust.2	114	1	438	5	339	3	52	1
Art.49/Art.63	Ust.1	1	0	18	0	466	5	115	15
	Ust.2	0	0	3	0	24	0	8	0
Art.50/Art.64		1	0	4	0	15	0	9	0
Art.68		0	0	3	0	3	0	0	0
Razem		2888	64	16974	567	36099	1146	1938	56

P* - Polska

W* - Województwo Świętokrzyskie

Tabela 36. Liczba przestępstw przeciwko postanowieniom z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce i w Województwie Świętokrzyskim w latach 1999 – 2005 według art. Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

		Liczba przestępstw																		
		Podejrzani						Postępowania wszczęte						Przestępstwa stwierdzone						
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	1999	2000	2001	2002	2003	2004	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Art. 40 /Art. 53	P	297	327	262	238	217	344	293	268	232	160	183	229	361	400	408	319	297	350	456
	W	3	3	6	5	3	6	3	9	6	5	2	3	4	7	16	58	6	4	2
Art. 41 /Art.54	P	56	65	79	98	111	104	57	88	117	132	142	141	143	152	122	230	230	220	144
	W	-	2	4	4	3	7	-	1	6	5	9	8	2	8	-	7	7	11	1
Art. 42 /Art.55	P	205	220	229	218	221	199	189	178	180	191	315	631	349	223	295	336	354	795	643
	W	-	-	0	-	2	-	3	1	2	2	2	-	2	1	-	1	1	-	46
Art. 43 /Art. 56	P	472	617	650	684	727	1185	276	353	343	421	309	383	1714	1417	1809	1932	2064	2323	2814
	W	1	5	16	23	28	36	4	6	8	12	9	7	11	19	95	35	40	277	162
Art. 44	P	21	17	X	X	X	X	10	12	X	X	X	X	57	60	X	X	X	X	X
	W	1	1	X	X	X	X	-	-	X	X	X	X	2	3	X	X	X	X	X
Art. 45 /Art. 58	P	791	995	1328	1581	1580	1864	403	515	596	672	776	747	3986	4542	6324	7996	8548	10573	10426
	W	28	36	32	43	35	64	8	9	13	24	23	10	97	227	191	229	482	664	125
Art. 46 /Art.59	P	1188	1836	2442	2751	60	3569	689	944	1077	1090	1347	1655	6319	8736	12549	12486	16488	17778	20906
	W	29	29	35	49	2949	59	12	16	15	26	31	28	208	221	115	509	505	975	1126
Art. 46 a /Art.60	P	X	X	4	24	4	17	X	X	6	4	6	19	X	X	22	76	11	33	163
	W	X	X	-	-	-	1	X	X	-	0	-	-	X	X	-	-	-	1	15
Art. 47 /Art.61	P	27	36	57	49	74	71	41	63	74	61	60	64	61	66	115	104	159	178	151
	W	1	-	1	-	-	-	2	2	-	1	-	1	1	1	2	1	1	2	2
Art. 48 /Art. 62	P	1146	1799	4358	7285	10529	14914	1614	2376	4993	7059	9292	11791	1896	2815	6651	11960	18681	26163	30899
	W	17	19	48	109	142	274	15	17	52	82	112	204	55	59	77	179	284	701	427
Art. 49 /Art.63	P	566	707	532	526	493	691	639	784	609	544	528	855	728	897	741	726	756	928	924
	W	45	225	79	116	46	45	84	231	114	108	54	50	48	227	106	131	50	53	32
Art. 50 /Art.64	P	8	16	11	7	9	11	14	11	10	5	10	4	14	241	24	14	17	15	31
	W	-	2	-	0	1	-	2	-	-	0	1	-	-	1	1	0	1	-	-
Razem	P	4777	6639	9952	13461	16914	22969	4225	5592	8237	9339	12968	16519	15628	19649	29230	36178	47605	59356	67560
	W	124	322	221	349	320	492	133	293	216	265	243	311	430	774	625	1152	1377	2688	1938
% W.Św.		2,6	4,9	2,2	2,6	2,1	2,14	3,1	5,2	2,6	2,8	1,9	1,8	2,8	3,9	2,1	3,2	2,9	4,52	2,9

P* - Polska W* - Województwo Świętokrzyskie **Źródło informacji:** Krajowe Biuro Ds. Przeciwdziałania Narkomanii

Tabela 37. Liczba skazanych prawomocnie przez sądy ogółem i skazanych z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Polsce i w Województwie Świętokrzyskim w latach 1999 – 2004 według miejsca popełnienia czynu.

Błąd! Nieprawidłowe łącze. Źródło informacji: Krajowe Biuro Ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie

Tabela 38. Liczba prawomocnych orzeczeń wobec nieletnich z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii według miejsca zamieszkania w latach 1999 – 2004

Wyszczególnienie		1999	2000	2001	2002	2003	2004
Skazani ogółem	Polska	33356	34544	35417	35742	37725	43535
	Województwo	1047	1204	1017	884	1155	1248
Skazani z ustawy	Polska	333	470	610	767	889	1252
	Województwo	29	23	12	22	21	42

Źródło informacji: Krajowe Biuro Ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie

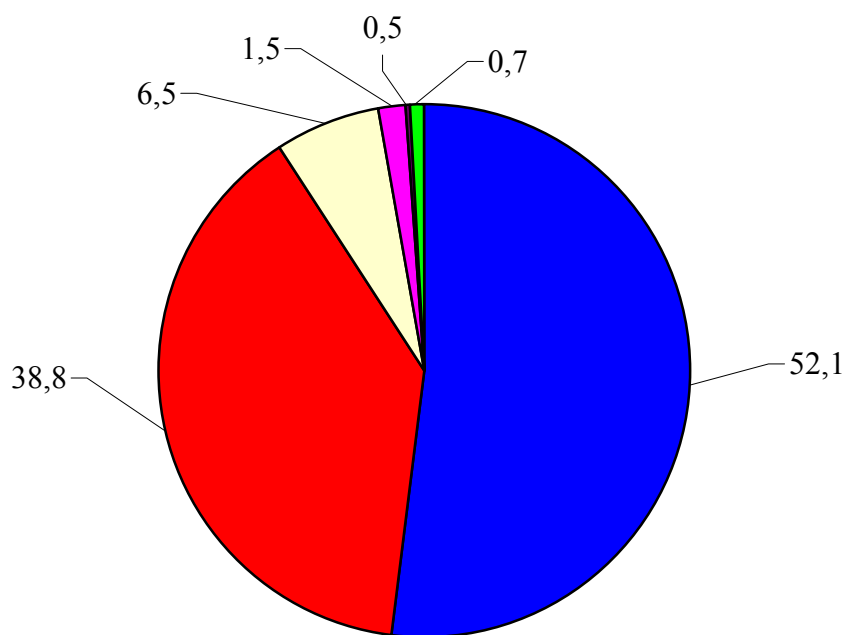
Załącznik 2.

Wykresy

Wykres 1.

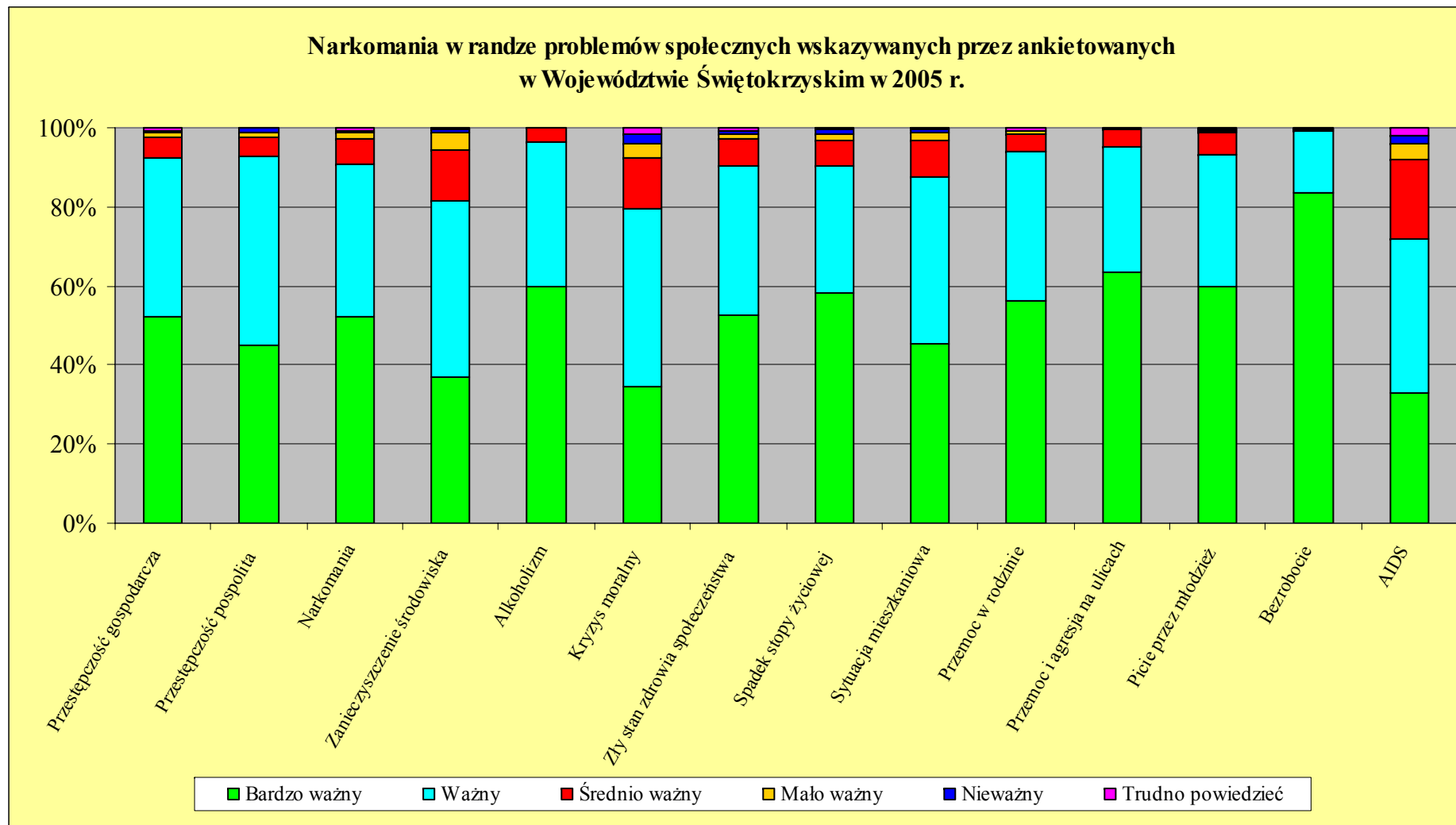

Narkomania jako problem społeczny wskazywany przez ankietowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r.

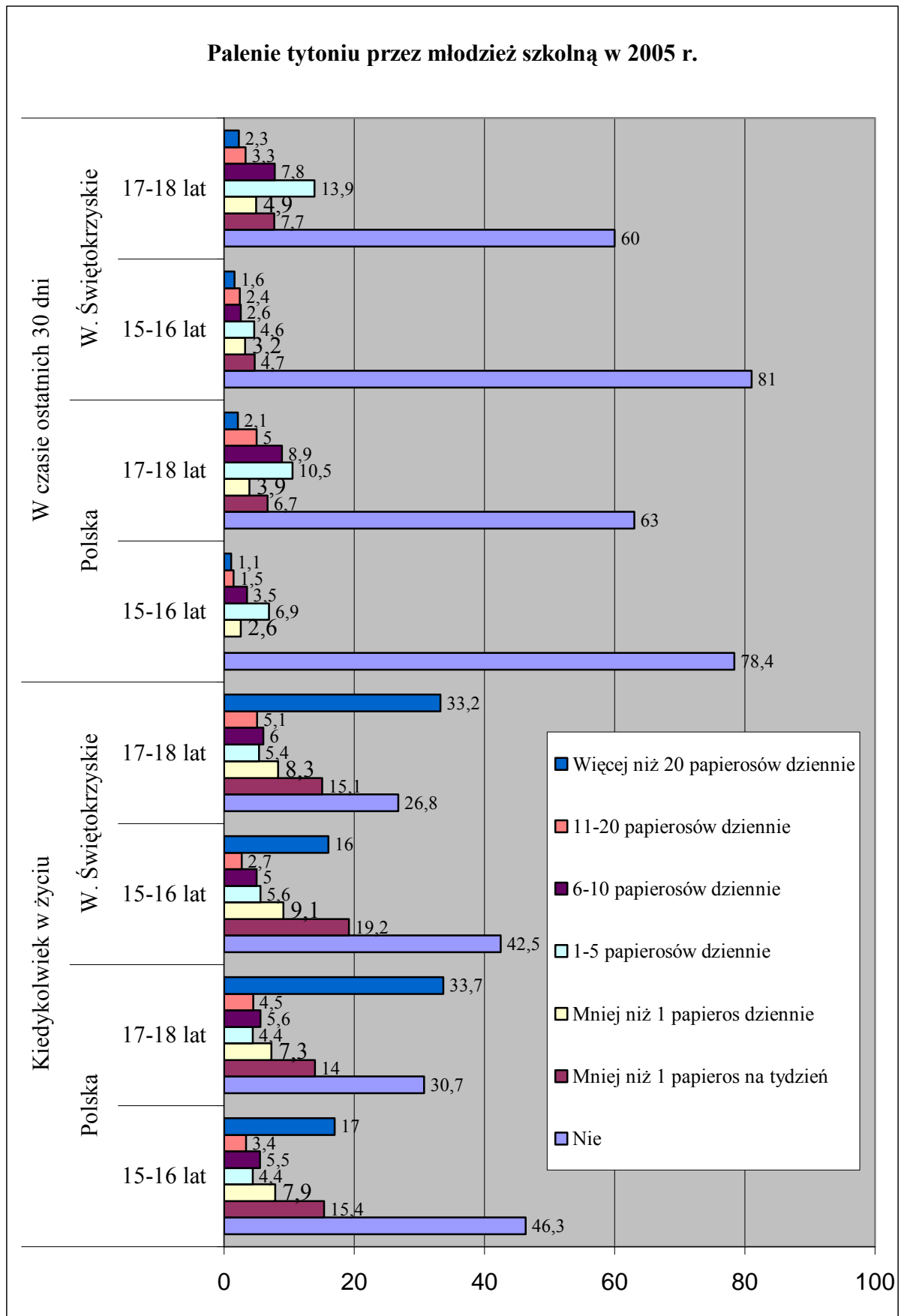

■ Bardzo ważny ■ Ważny ■ Średnio ważny ■ Mało ważny ■ Nieważny ■ Trudno powiedzieć

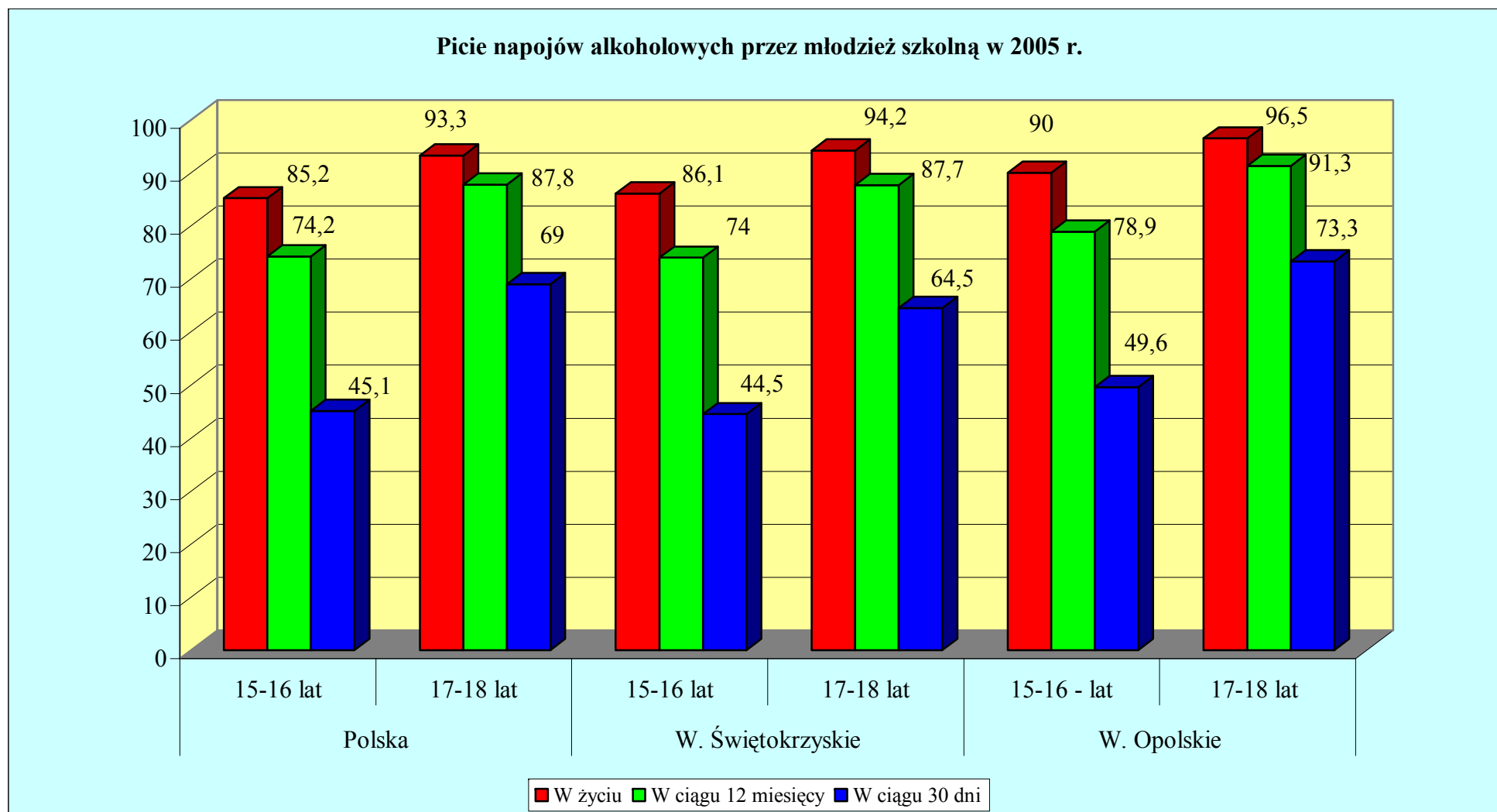
Wykres 2.

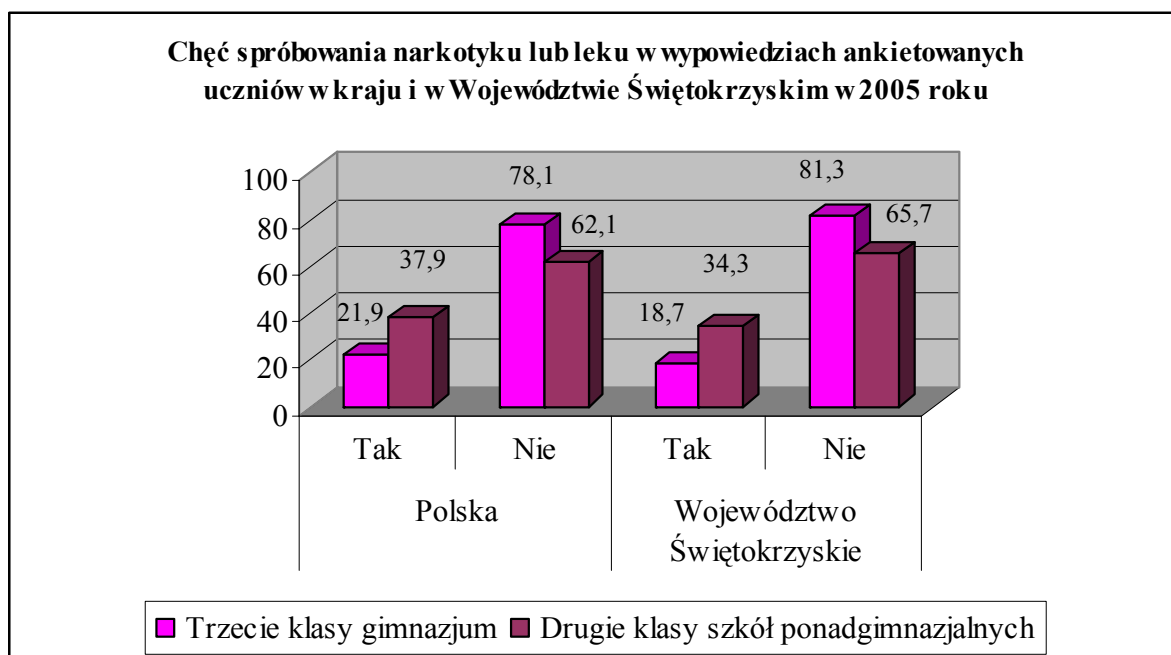
Wykres 3.

Wykres 4.

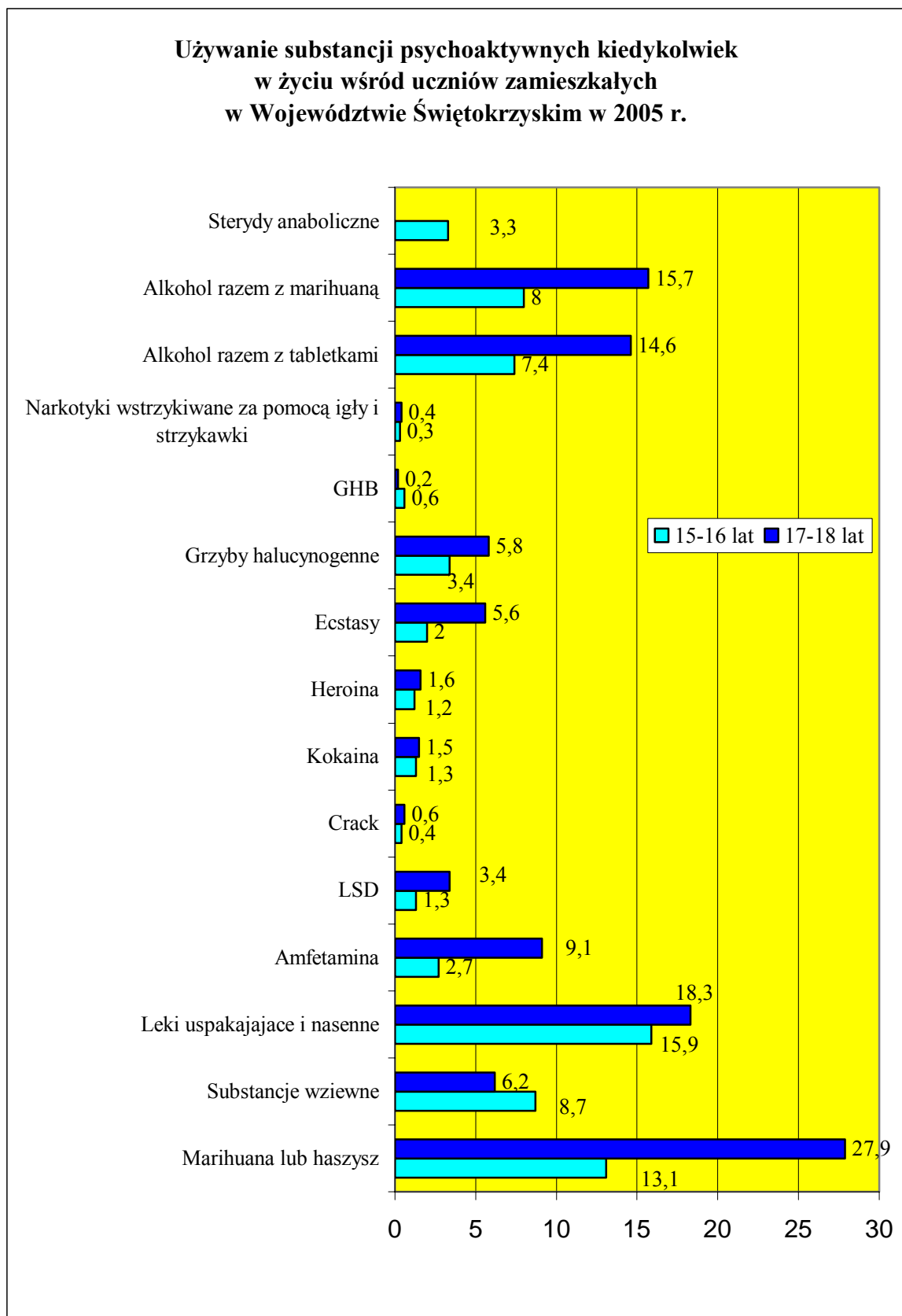

Wykres 5.

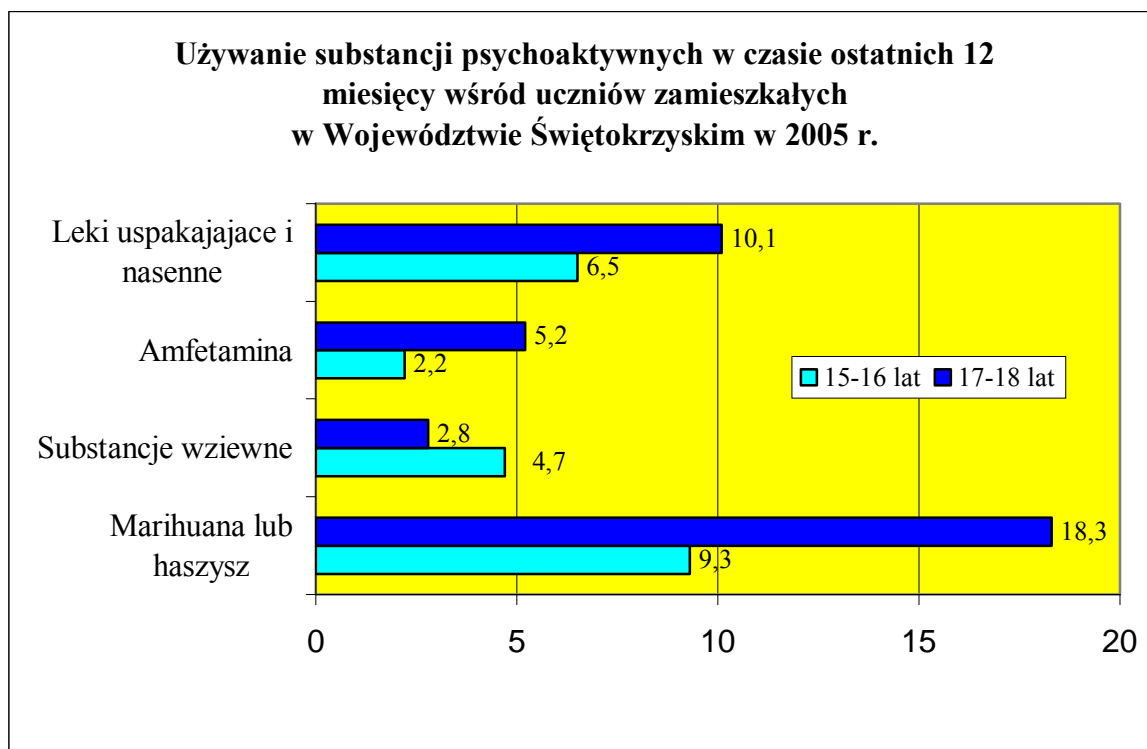

Źródło poznania: Instytut Psychiatrii i Neurologii, Janusz Sierosławski, Piotr Jabłoński, Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną, Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Świętokrzyskim w 2005 roku, Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2005 roku .Europejski Program Badań Ankietowych w Szkołach

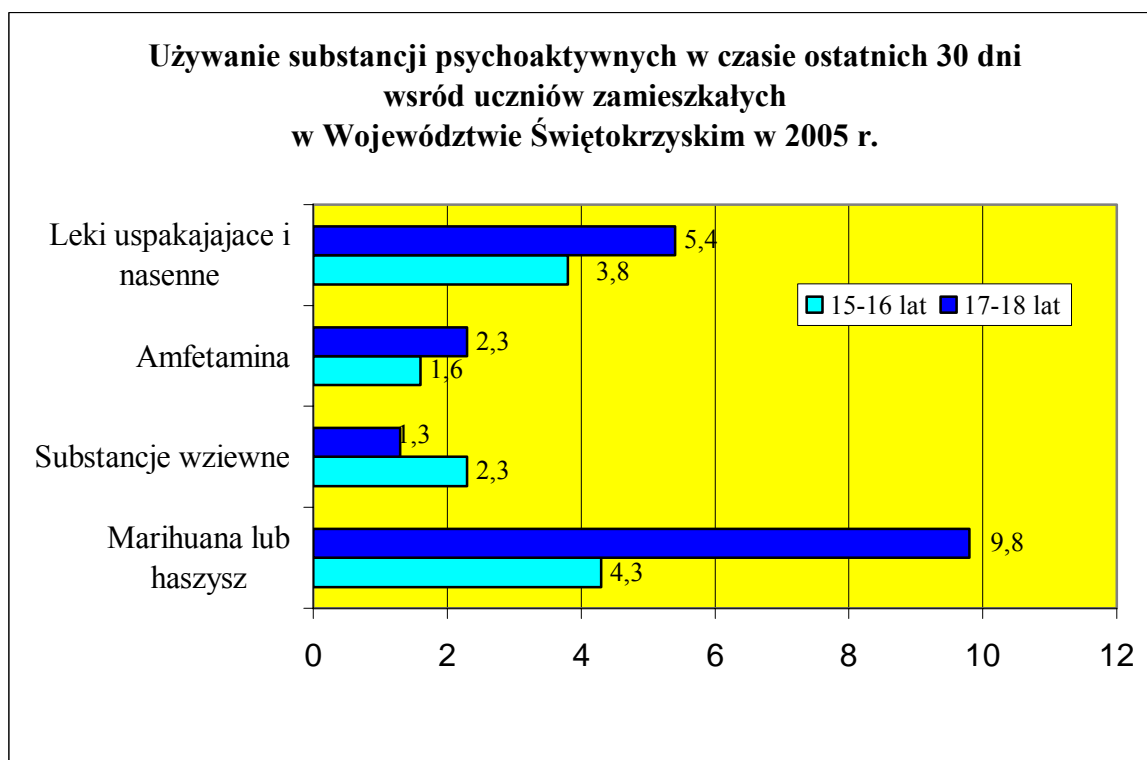
Wykres 6.

Wykres 7.

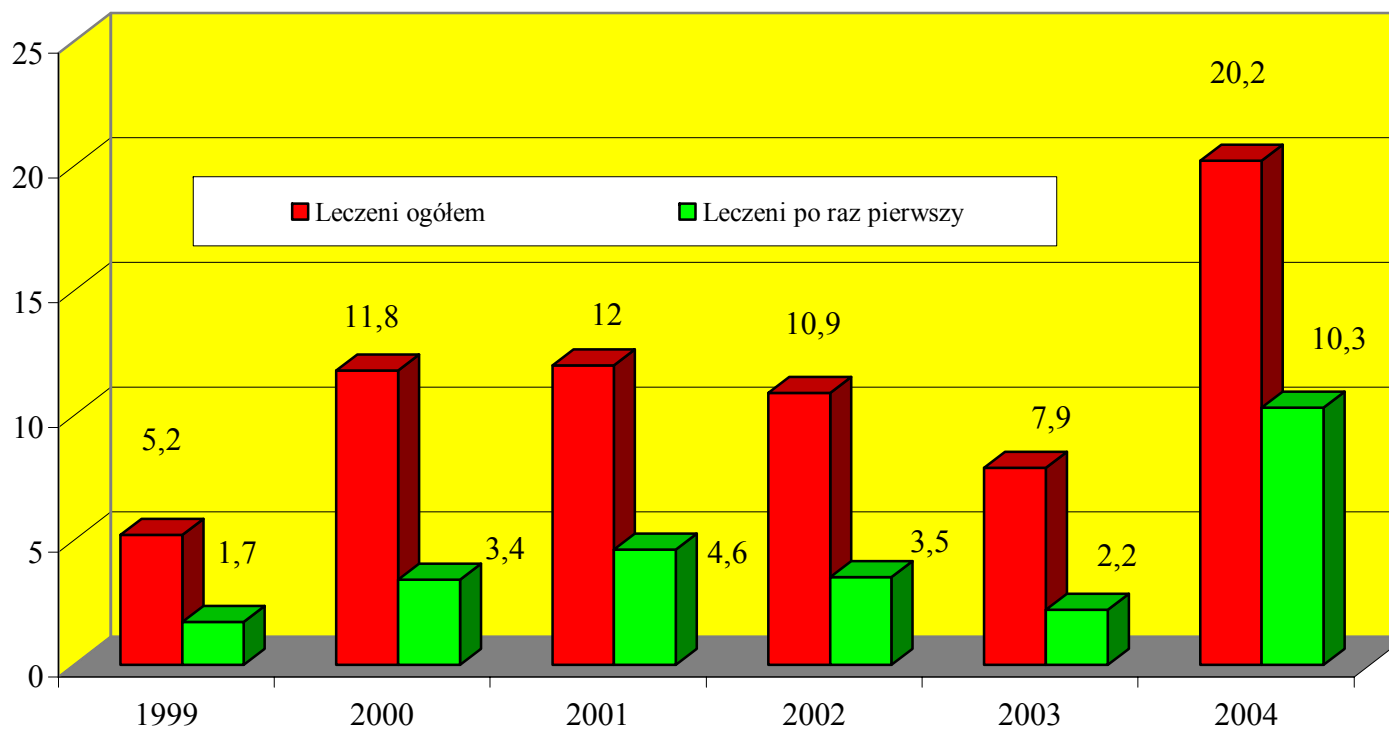

Wykres 8.

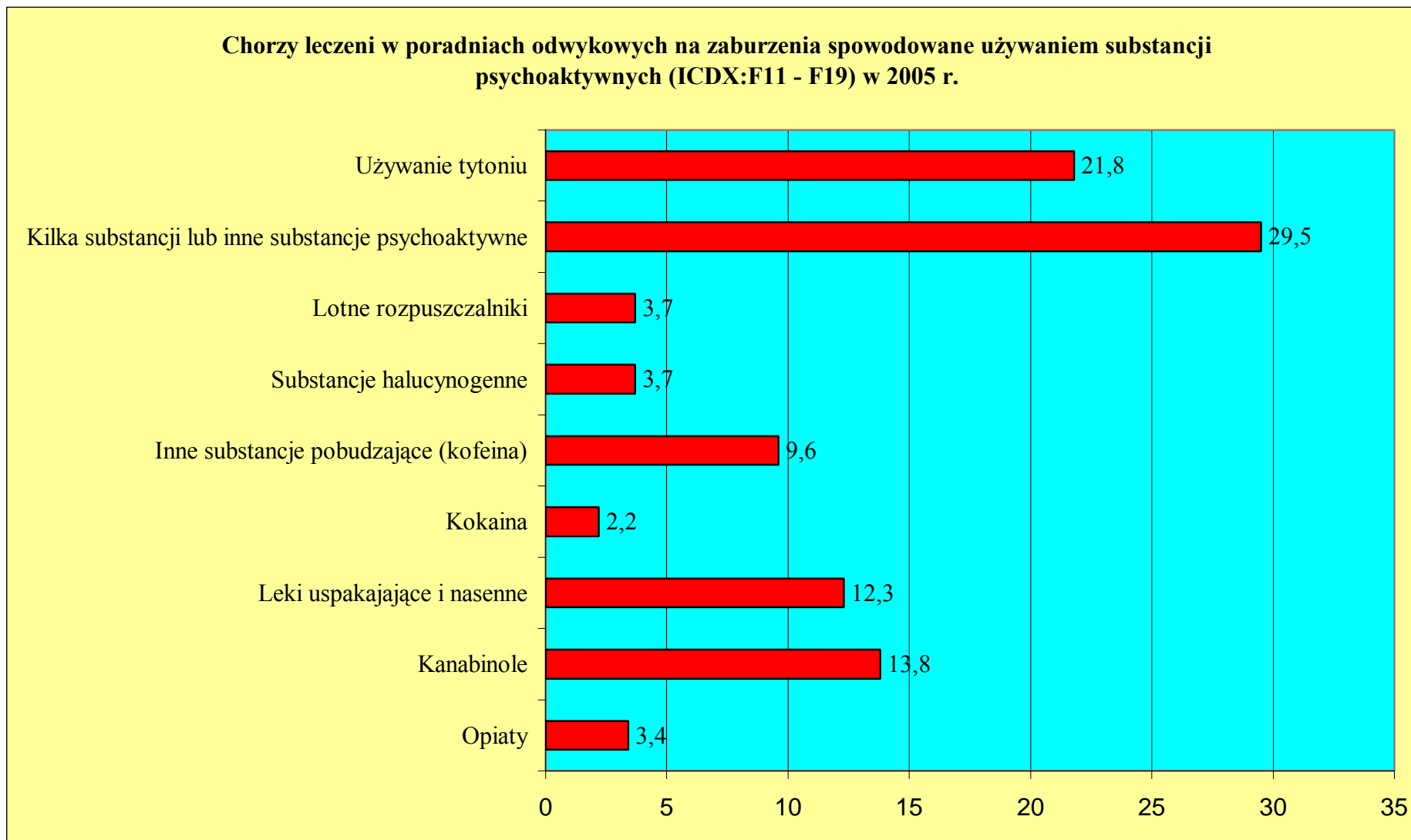
Wykres 9.

Chorzy leczeni w poradniach zdrowia psychicznego w Województwie Świętokrzyskim z powodu zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych (ICD X: F11-F16,F18,F19) Wskaźnik na 100 000 ludności, 1999-2004

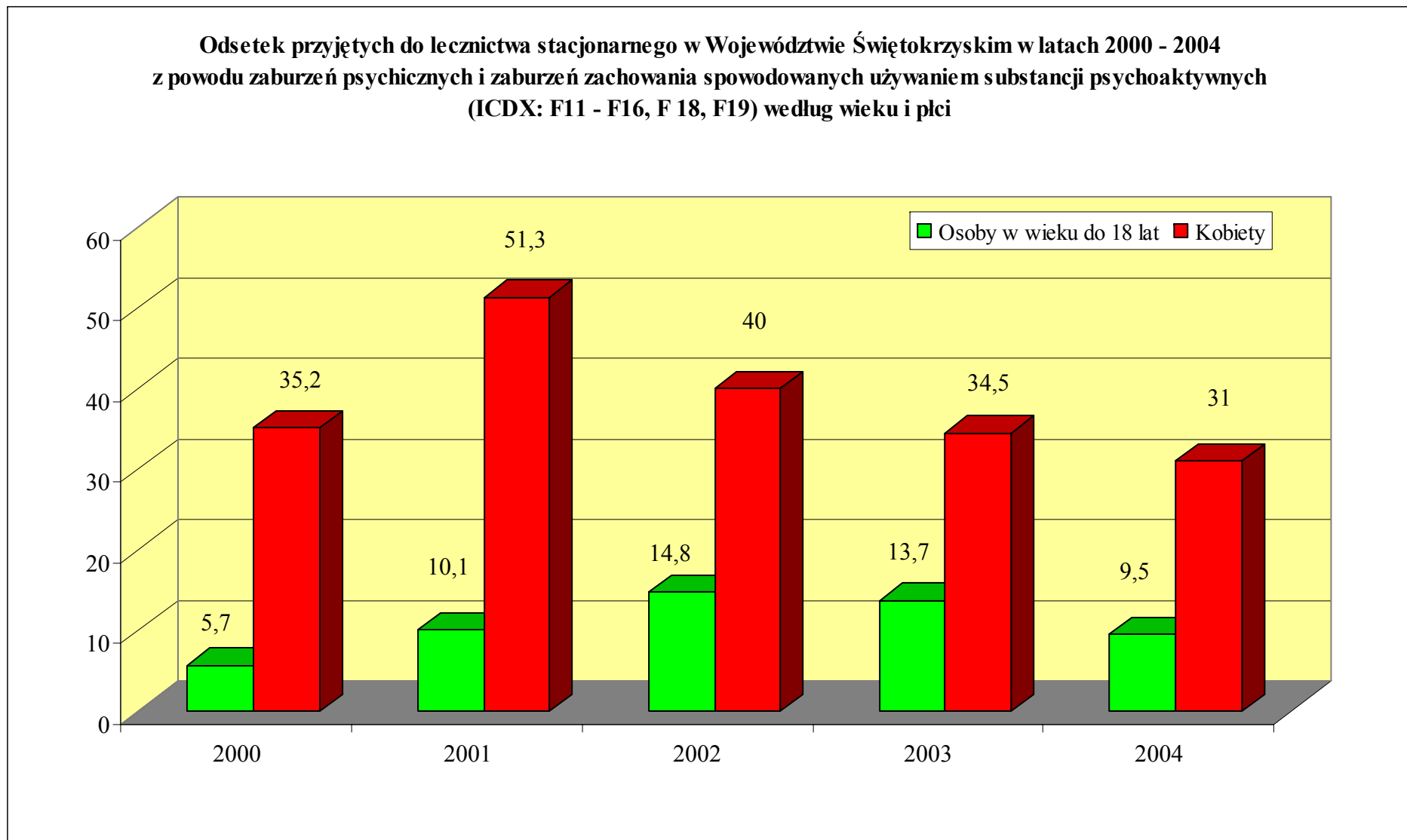

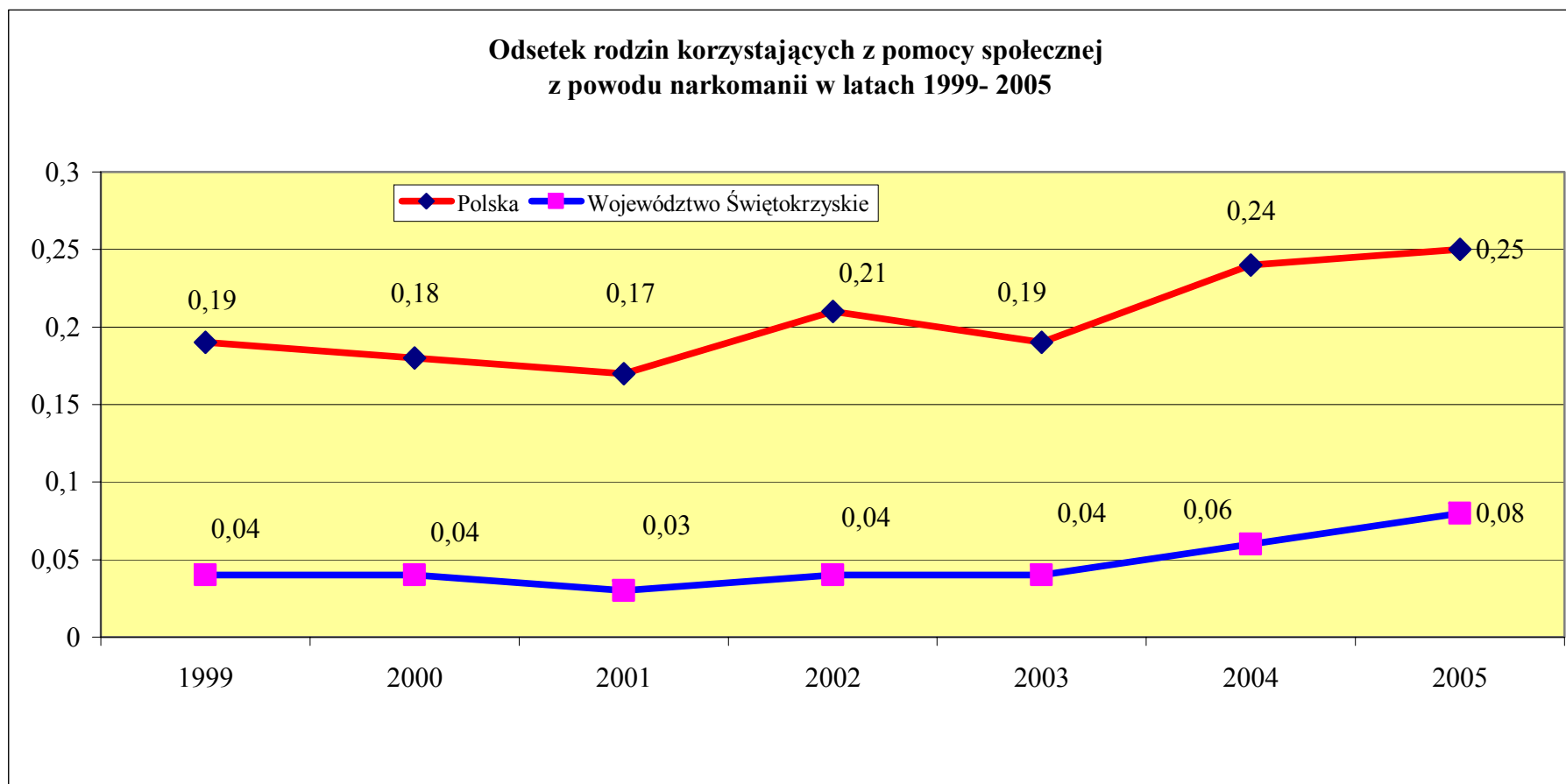
Wykres 10.

Wykres 11.

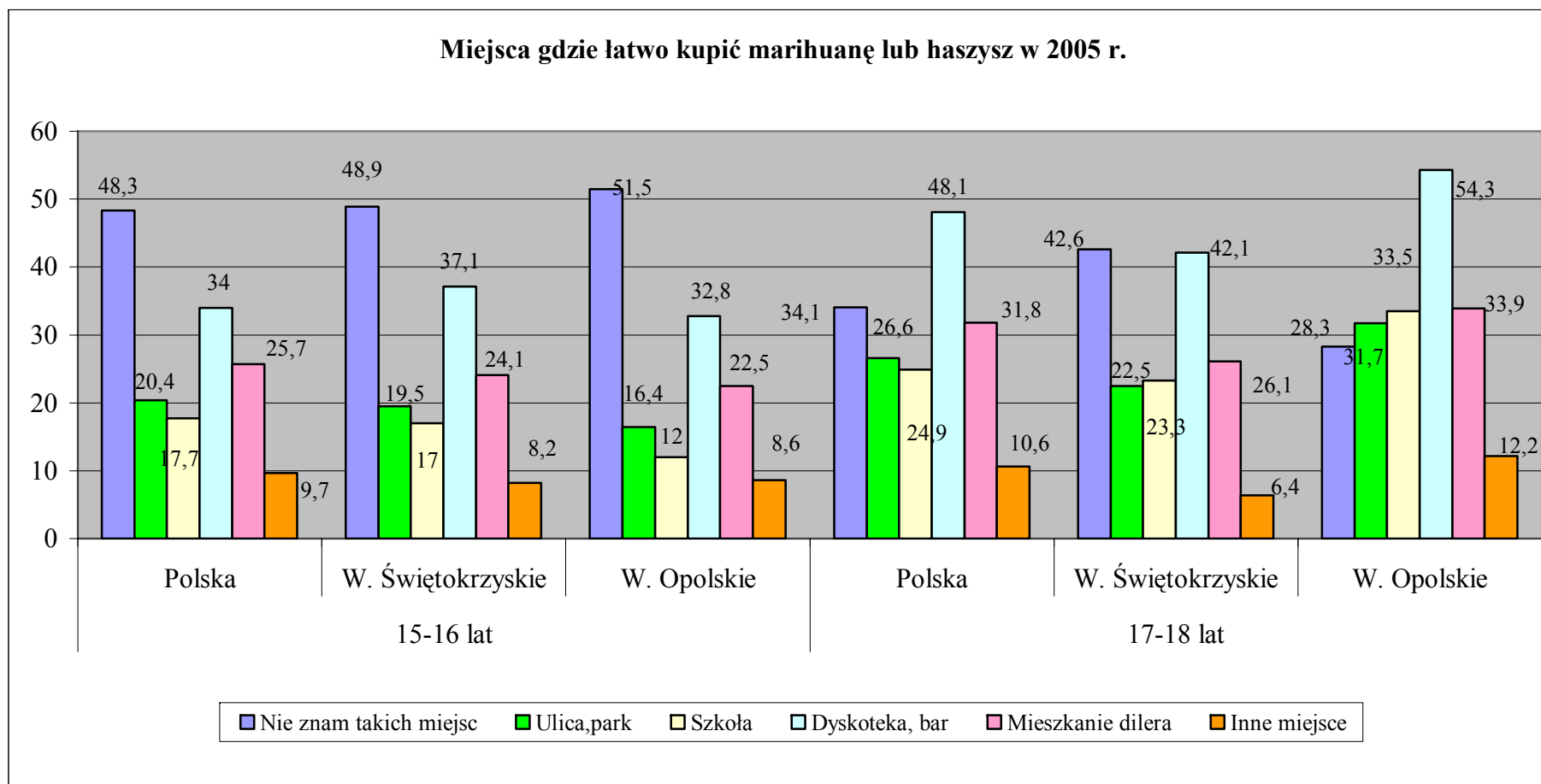

Wykres 12.

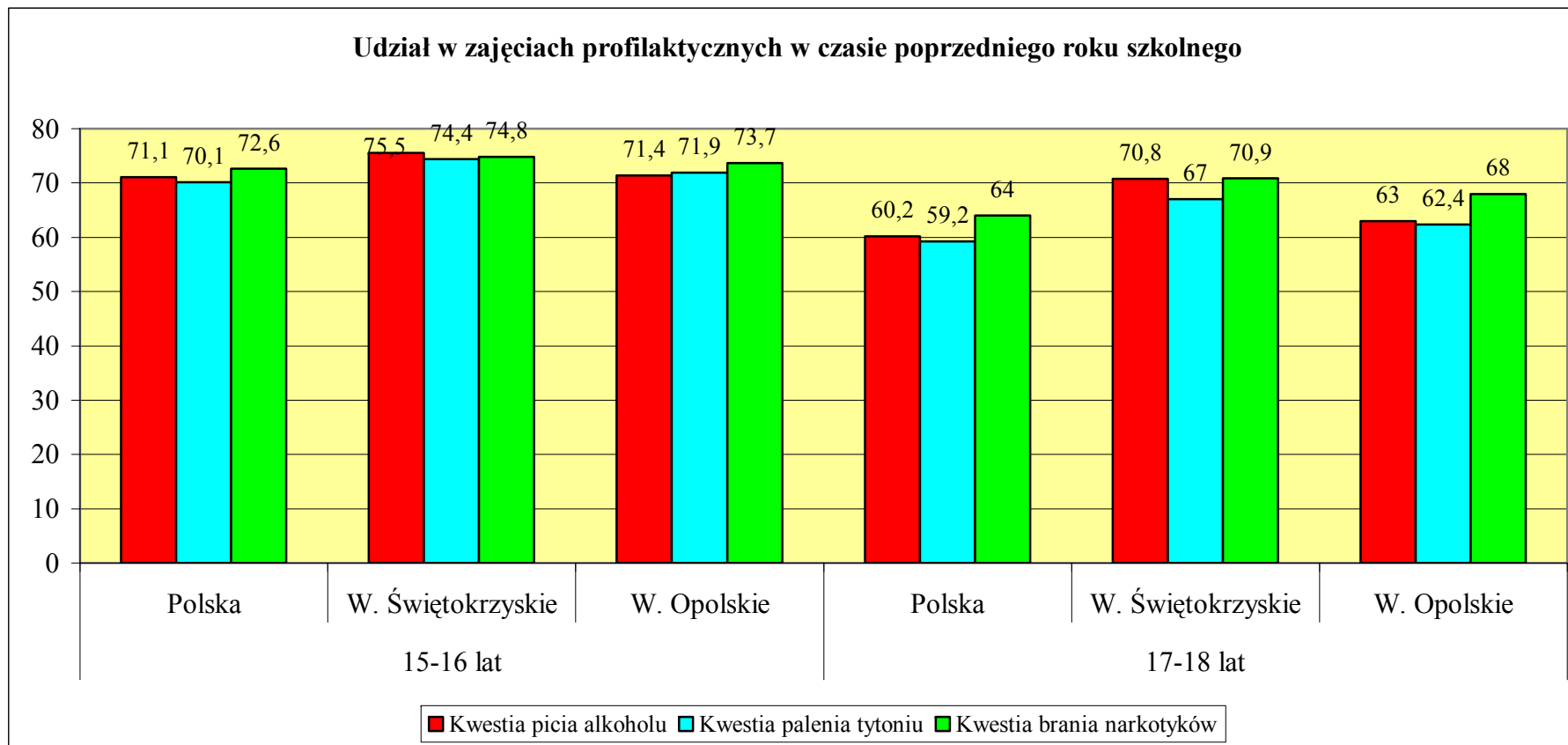

Źródło poznania: Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie

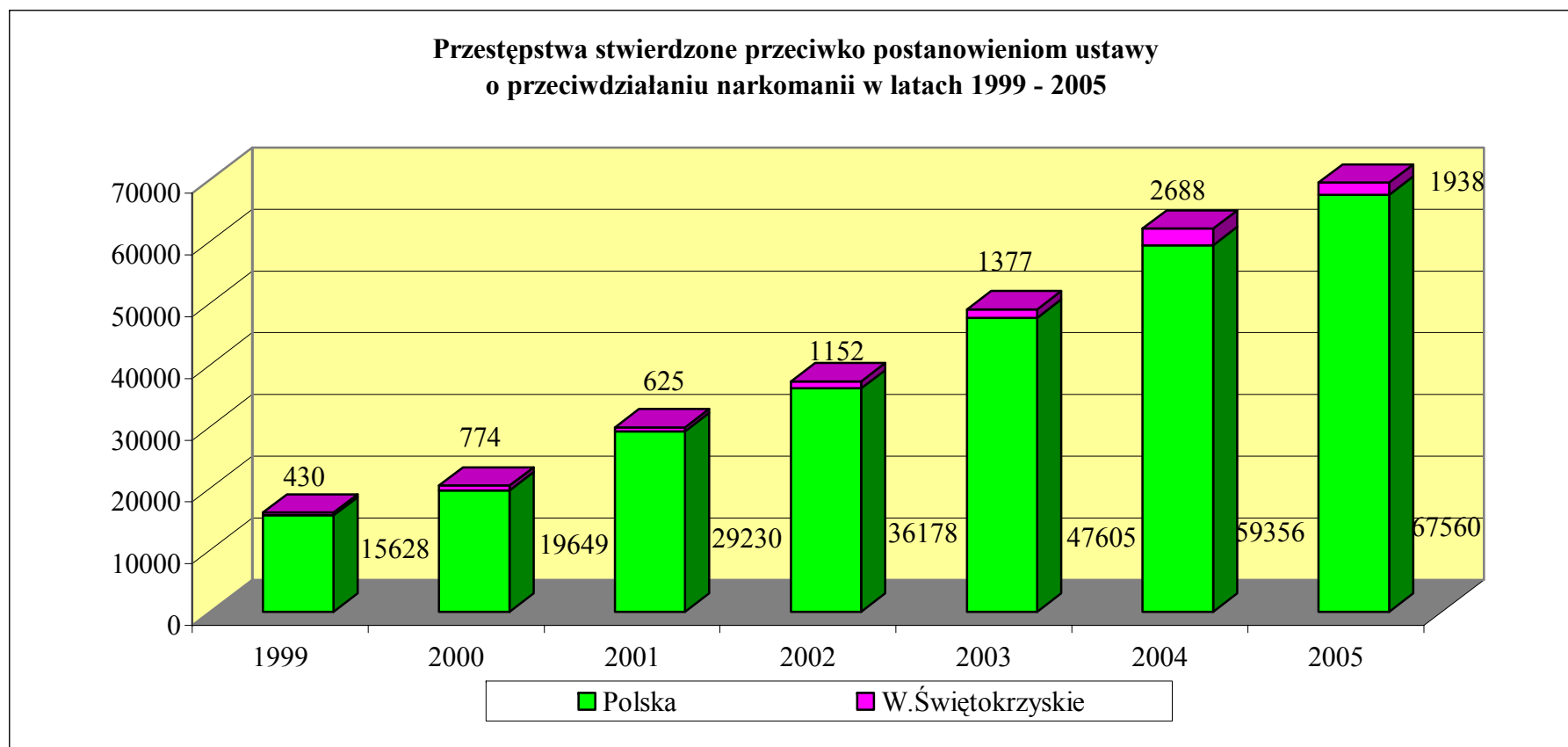
Wykres 13.

Wykres 14.

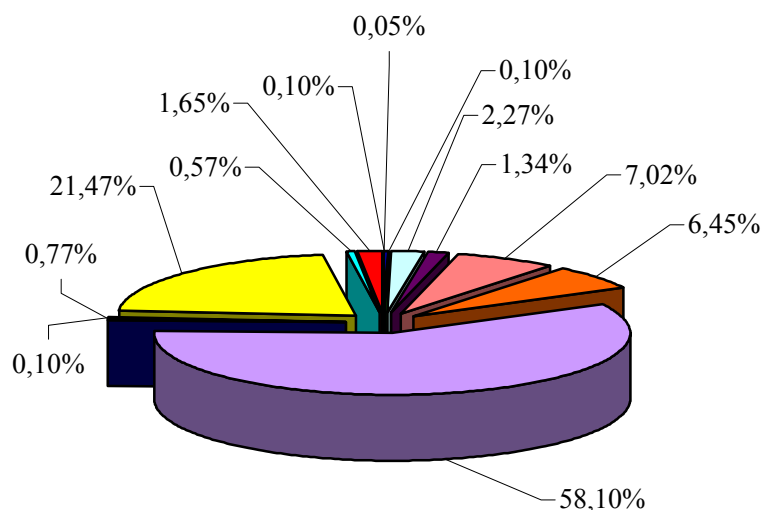

Wykres 15.

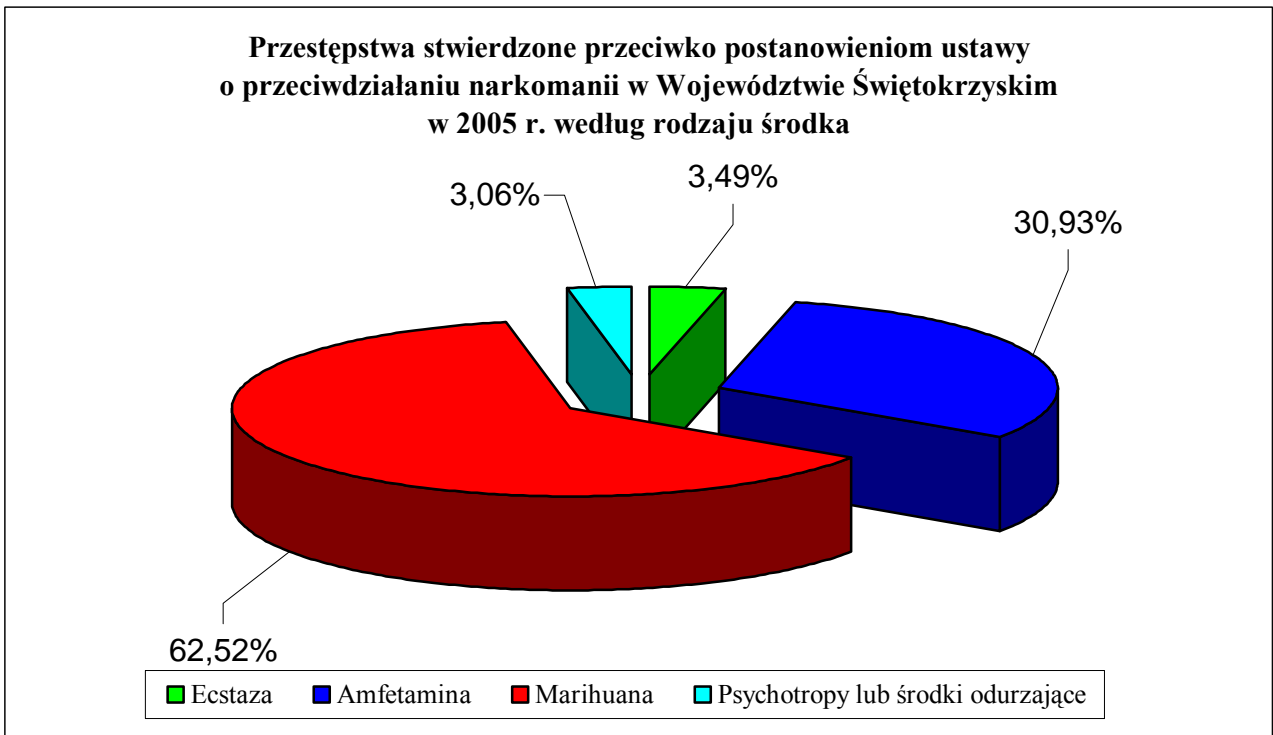
Wykres 16.

Struktura przestępstw stwierdzonych przeciwko postanowieniom ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii w Województwie Świętokrzyskim w 2005 r.

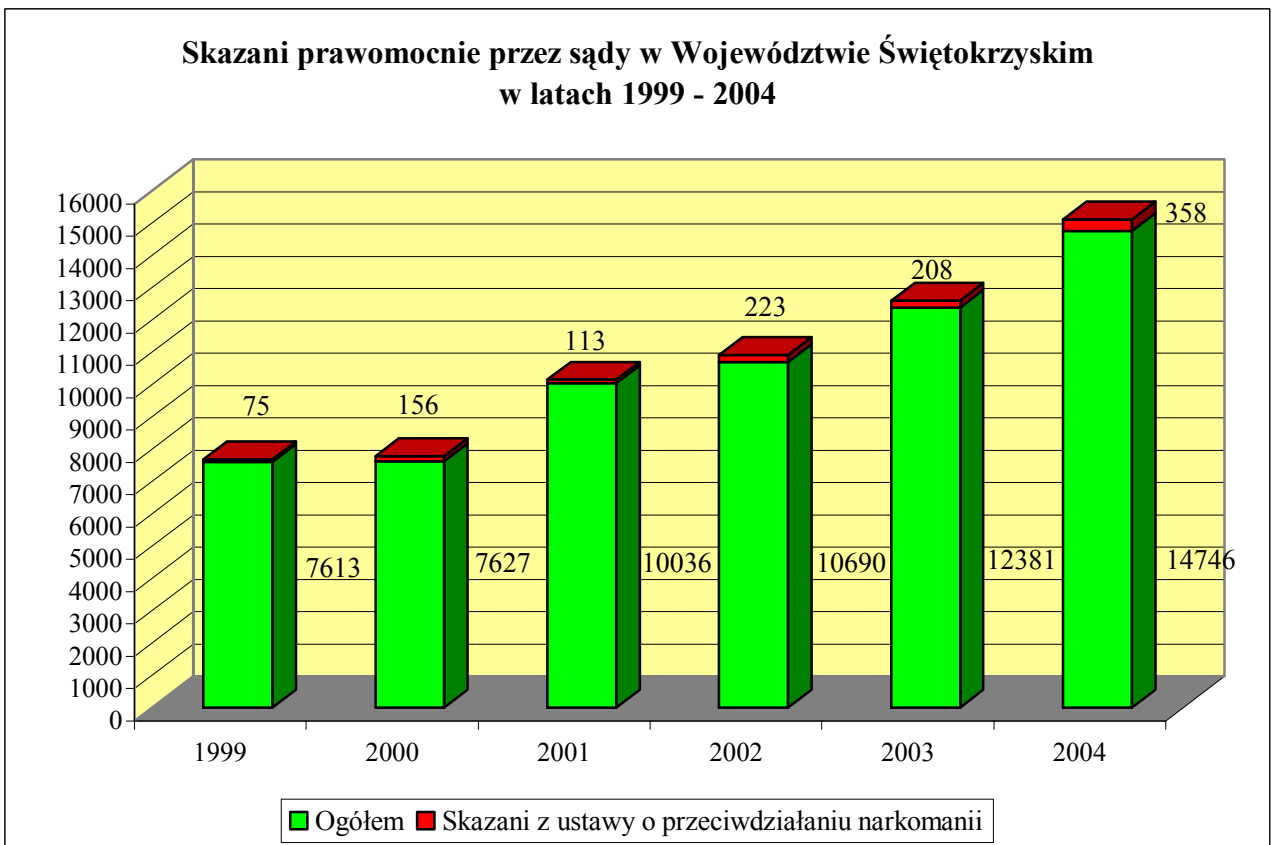

- wytwarzanie, przetwarzanie albo przerabianie środków nielegalnych
- wyrabianie, posiadanie, przechowywanie, zbywanie lub nabywanie przyrządów przeznaczonych do niedozwolonego wytwarzania, przetwarzania lub przerobu środków odurzających lub substancji psychotropowych
- przewóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowe nabycie, wewnątrzwspólnotowa dostawa lub przewóz przez terytorium RP lub terytorium innego państwa środków nielegalnych
- przewóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowe nabycie, wewnątrzwspólnotowa dostawa lub przewóz przez terytorium RP lub terytorium innego państwa znacznej ilości środków nielegalnych
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej albo uczestniczenie w takim obrocie
- wprowadzanie do obrotu znacznej ilości środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej albo uczestniczenie w takim obrocie
- udzielanie innej osobie środka nielegalnego, ułatwianie albo umożliwianie ich użycia albo nakłanianie do użycia takiego środka lub substancji
- udzielanie innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwianie albo umożliwianie ich użycia albo nakłanianie do użycia takiego środka lub substancji w celu osiągnięcia korzyści majątkowej
- zatajenie przez właścicieli zakładów gastronomicznych rozrywkowych lub innej działalności usługowej wiedzy o przestępstwie z art. 56, 58 lub 59 w sytuacji posiadania wiarygodnych wiadomości o popełnieniu tego rodzaju przestępstwa
- Udostępnianie prekursorów w celu niedozwolonego wytworzenia środka nielegalnego
- posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych
- posiadanie znacznej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych
- uprawianie maku, konopi włóknistych lub krzew koki

Wykres 17.

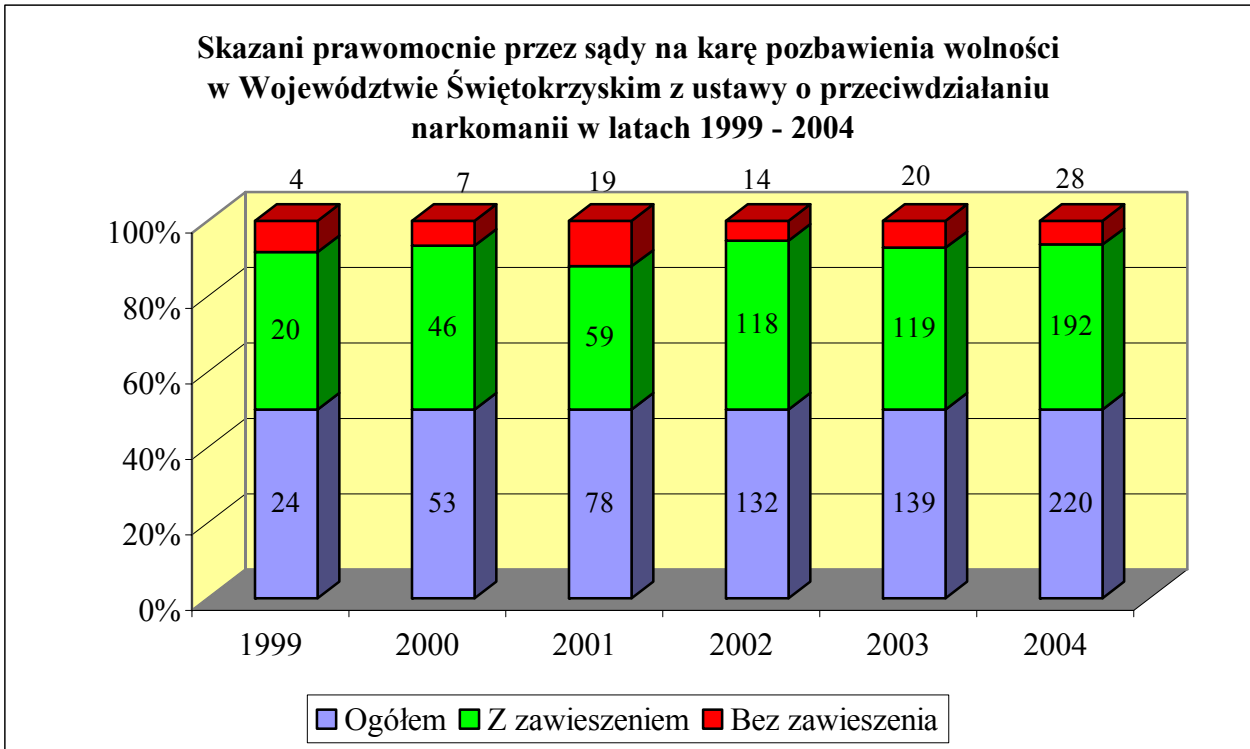

Wykres 18.

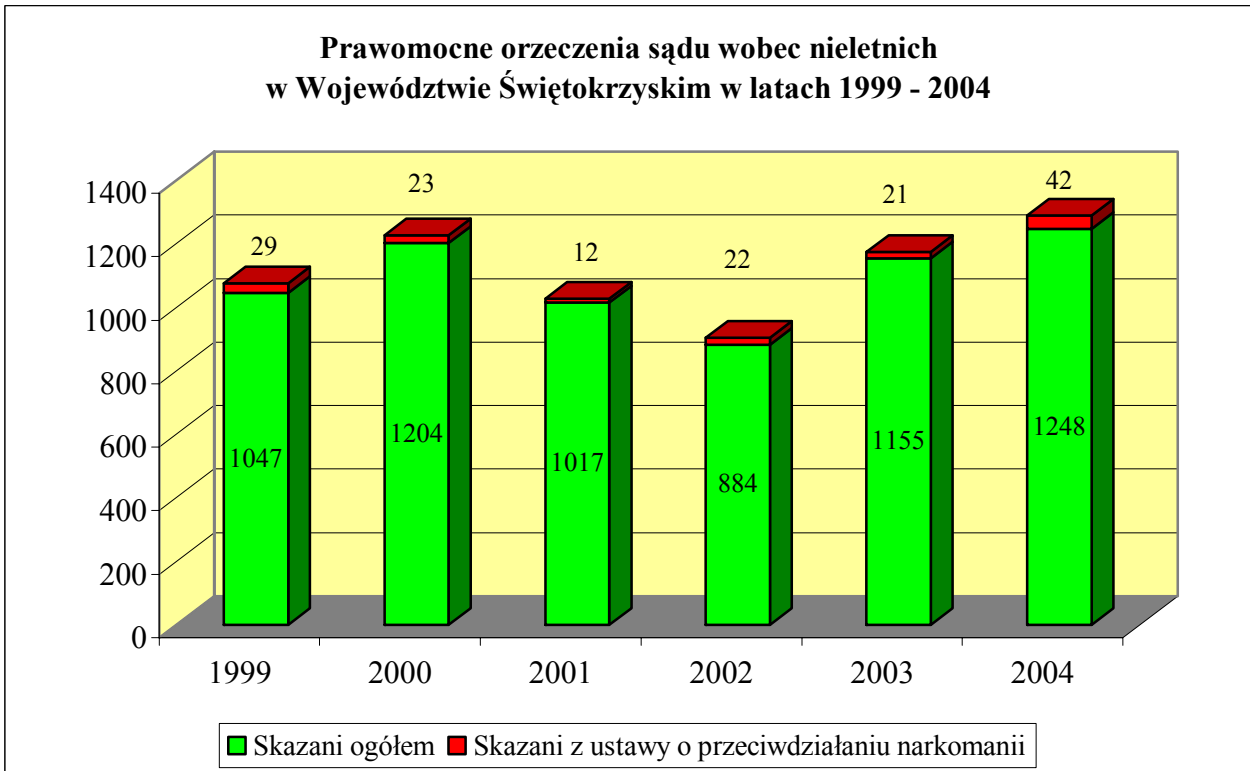

Wykres 19.

Wykres 20.

Załącznik 3.

Wykaz świadczeniodawców realizujących świadczenia
opieki zdrowotnej z zakresu leczenia uzależnienia
od środków psychoaktywnych w 2005 r.,
w ramach kontraktów zawartych
z Narodowym Funduszem Zdrowia

Lp.	NAZWA ŚWIADCZENIODAWCY	KOMORKA ORGANIZACYJNA	KODY ORG.	ADRES	TELEFON
1.	OBWÓD LECZNICTWA KOLEJOWEGO SPZOZ W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	1740 1746	SKARŻYSKO-KAMIENNA UL. OGÓLNA 24	041-25-14-285
2.	POWIATOWY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ – STARACHOWICE	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	1740	STARACHOWICE, UL. RADOMSKA 70	041- 274 53 81
3.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ - STASZÓW	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	1740	STASZÓW, UL. WSCHODNIA 23	015-864-22-81
4.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W OPATOWIE	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	1740	OPATÓW, ul. SŁOWACKIEGO 13	015-8682255
5.	OŚRODEK LECZENIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I UZALEŻNIEŃ - "ESKULAP" - OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	1740	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI, UL. SIENKIEWICZA 80	041 -265 14 24
6.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ – PIŃCZÓW	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	1740	PIŃCZÓW, ARMII UL. KRAJOWEJ 22	041-357 30 31
7.	NIEPUBLICZNY ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO I LECZENIA UZALEŻNIEŃ - BUSKO-ZDRÓJ	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	1740	BUSKO-ZDRÓJ, UL. SĄDOWA 9	041-378-24-36
8.	OŚRODEK TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA W KIELCACH		1740	KIELCE, UL. JANA NOWAKA JEZIORAŃSKIEGO	041-3315313
9.	OŚRODEK LECZENIA UZALEŻNIEŃ OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH "SAN DAMIANO" – CHĘCINY		1740	CHĘCINY, UL. FRANCISZKAŃSKA 10	041-315-40

Załącznik 4.

Wykaz świadczeniodawców realizujących świadczenia
opieki zdrowotnej z zakresu leczenia
psychiatrycznego i uzależnień w 2006 r.,
w ramach kontraktów zawartych
z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Lp.	NAZWA ŚWIADCZENIODAWCY	KOMÓRKA ORGANIZACYJNA	ADRES	TELEFON
1.	NIEPUBLICZNY ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO I LECZENIA UZALEŻNIEŃ - BUSKO-ZDRÓJ	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	BUSKO-ZDRÓJ, SĄDOWA 9	378-24-36
2.	NIEPUBLICZNY ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO I LECZENIA UZALEŻNIEŃ - BUSKO-ZDRÓJ	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	BUSKO-ZDRÓJ, SĄDOWA 9	378-24-36
3.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "WAMED" - BUSKO-ZDRÓJ	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	BUSKO-ZDRÓJ, SĄDOWA 9	378-24-36
4.	OŚRODEK LECZENIA UZALEŻNIEŃ OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH "SAN DAMIANO" – CHEĆCINY	ODDZ./OŚR. REHAB. DLA UZALEŻNIONYCH OD SUBST. PSYCHOAKTYWNYCH	CHEĆCINY, FRANCISZKAŃSKA 10	041- 315 11 40
5.	SZPITAL POWIATOWY – CHMIELNIK	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	CHMIELNIK, KIELECKA 18	354-30-23
6.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W JĘDRZEJOWIE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	JĘDRZEJÓW, MAŁOGOSKA 25	041- 3861491
7.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "GABINETY MEDYCZNE" – JĘDRZEJÓW	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	JĘDRZEJÓW, DR KWARTY 4	041-3864107
8.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ – "IS-MED" - PRZYCHODNIA SPECJALISTYCZNA – JĘDRZEJÓW	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	JĘDRZEJÓW, ARMII KRAJOWEJ 10, KWARTY 12	41-3861405
10.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "IS-MED" - PRZYCHODNIA SPECJALISTYCZNA – JĘDRZEJÓW	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	JĘDRZEJÓW, ARMII KRAJOWEJ 10, KWARTY 12	41-3861405
11.	SPZOZ W KAZIMIERZY WIELKIEJ	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	KAZIMIERZA WIELKA, PARTYZANTÓW 12	041-3522140
12.	SPZOZ W KAZIMIERZY WIELKIEJ	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KAZIMIERZA WIELKA, PARTYZANTÓW 12	041-3522140
13.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM ONKOLOGII W KIELCACH	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, ARTWIŃSKIEGO 3	3674087

14.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZOZ GRUŻLICY I CHORÓB PŁUC – CHEĆCINY	PORADNIA ANTYNIKOTYNOWA	KIELCE, JAGIELLOŃSKA 72	34-531-44
15.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ OPIEKI NEUROPSYCHIATRYCZNEJ – KIELCE	IZBA PRZYJĘĆ SZPITALA	KIELCE, GRUNWALDZKA 47	41- 3450894
16.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ OPIEKI NEUROPSYCHIATRYCZNEJ – KIELCE	ODDZIAŁ DZIENNY PSYCHIATRYCZNY (OGÓLNY)	KIELCE, GRUNWALDZKA 47	41-3450894
17.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ OPIEKI NEUROPSYCHIATRYCZNEJ – KIELCE	ODDZIAŁ DZIENNY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	KIELCE, GRUNWALDZKA 47	41-3450894
18.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ OPIEKI NEUROPSYCHIATRYCZNEJ - KIELCE	ODDZIAŁ PSYCHIATRYCZNY DLA DZIECI	KIELCE, GRUNWALDZKA 47	41-3450894
19.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ OPIEKI NEUROPSYCHIATRYCZNEJ - KIELCE	ODDZIAŁ PSYCHIATRYCZNY(OGÓLNY)	KIELCE, GRUNWALDZKA 47	41-345089
20.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ OPIEKI NEUROPSYCHIATRYCZNEJ - KIELCE	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	KIELCE, GRUNWALDZKA 47	41-3450894
21.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ OPIEKI NEUROPSYCHIATRYCZNEJ - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, GRUNWALDZKA 47	41-3450894
22.	WOJEWÓDZKI SPECJALISTYCZNY ZESPÓŁ OPIEKI NEUROPSYCHIATRYCZNEJ - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	KIELCE, GRUNWALDZKA 47	41-3450894
23.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	KIELCE, JAGIELLOŃSKA 72	3457346
24.	ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ MSWiA - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, WOJSKA POLSKIEGO 51	3493529
25.	ZESPÓŁ PLACÓWEK LECZNICTWA AMBULATORIJNEGO CARITAS DIECEZJI KIELECKIEJ W KIELCACH	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, WESOŁA 58	041- 344 52 82

26.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "BIOMED" - KIELCE	PORADNIA PSYCHOLOGICZNA	KIELCE, SZYDLÓWEK GÓRNY 1C	3327752
27.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "BIOMED" - KIELCE	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	KIELCE, SZYDLÓWEK GÓRNY 1C	3327752 (24)
28.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "BIOMED" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, SZYDLÓWEK GÓRNY 1C	3327752 (24)
29.	NZOZ - PORADNIA DLA OSÓB Z AUTYZMEM - KIELCE	PORADNIA DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM	KIELCE, MIESZKA I-GO 79	366-08-56
30.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "ARTIMED" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE , T.KOŚCIUSZKI 3	041 -344-40-51
31.	WOJSKOWA SPECJALISTYCZNA PRZYCHODNIA LEKARSKA SPZOZ W KIELCACH	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE , SZCZEPANIAKA 23	041-3174473
32.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "METABOLIK" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, OS NA STOKU 63A	3626694
33.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "PARTNER" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, LECHA 14A	34-503-40
34.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "PROMED" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, KARCZÓWKOWSKA 36	3660194
35.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "NEURO-MED" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, OS NA STOKU 63A	3686949
36.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "NEURO-MED" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, OS. NA STOKU 72K	501417481
37.	CENTRUM MEDYCZNE - "CROSSMED" - PROFILAKTYKA, DIAGNOSTYKA, TERAPIA - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, KOŚCIUSZKI 3	3444053
38.	SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "DOMEDIC" W KIELCACH	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, J.CH.PASKA 6	041-362-91-06
39.	SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "DOMEDIC" W KIELCACH	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, J.CH.PASKA 6	041-362-91-06
40.	SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "DOMEDIC" W KIELCACH	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, TYSIĄCLECIA PAŃSTWA POLSKIEGO 11	041-344-56-60
41.	SPECJALISTYCZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ "DOMEDIC" W KIELCACH	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, TYSIĄCLECIA PAŃSTWA POLSKIEGO 11	041-344-81-50

42.	SPECJALISTYCZNY GABINET PSYCHIATRII DZIECI I MŁODZIEŻY - AGATA HORECKA-LEWITOWICZ - KIELCE	PORADNIA DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM	KIELCE, PADEREWSKIEGO 48	606643763
43.	SPECJALISTYCZNY GABINET PSYCHIATRII DZIECI I MŁODZIEŻY - AGATA HORECKA-LEWITOWICZ - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	KIELCE, PADEREWSKIEGO 48	606643763
44.	SPECJALISTYCZNY GABINET PSYCHIATRII DZIECI I MŁODZIEŻY - AGATA HORECKA-LEWITOWICZ - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MŁODZIEŻY	KIELCE, PADEREWSKIEGO 48	606643763
45.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "SYNTONIA" - KIELCE	PORADNIA DLA OSÓB Z AUTYZMEM DZIECIĘCYM	KIELCE, NISKA 5/1	041-341-52-57
46.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "SYNTONIA" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, NISKA 5/1	041-341-52-57
47.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "SYNTONIA" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA DZIECI I MŁODZIEŻY	KIELCE, NISKA 5/1	041 -341-52-57
48.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "SYNTONIA" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO DLA MŁODZIEŻY	KIELCE, NISKA 5/1	041-341-52-57
49.	"PSYCHOMED" - OŚRODEK DIAGNOSTYKI I PSYCHOTERAPII – KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, WOJSKA POLSKIEGO 230A	362-92-50
50.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "NADZIEJA RODZINIE" - KIELCE	ODDZIAŁ DZIENNY TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	KIELCE, KARCZÓWKOWSKA 36	041-3455665
51.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ – "NADZIEJA RODZINIE" - KIELCE	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	KIELCE, KARCZÓWKOWSKA 36	34 55 665
52.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "NADZIEJA RODZINIE" - KIELCE	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	KIELCE, KARCZÓWKOWSKA 36	3455665
53.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "NADZIEJA RODZINIE" - KIELCE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KIELCE, KARCZÓWKOWSKA 36	3455665
54.	OŚRODEK TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA W KIELCACH	ODDZIAŁ DZIENNY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	KIELCE, JANA NOWAKA JEZIORAŃSKIEGO 65	3315313
55.	OŚRODEK TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA W KIELCACH	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	KIELCE, JANA NOWAKA JEZIORAŃSKIEGO 65	3315313
56.	PORADNIA PROFILAKTYKI I TERAPII UZALEŻNIEŃ MONAR W KIELCACH	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	KIELCE, MALIKÓW 150B	041- 367 36 93

57.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - KOŃSKIE	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	KOŃSKIE, GIMNAZJALNA 41B	372-9225
58.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - KOŃSKIE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	KOŃSKIE, GIMNAZJALNA 41B	372-9225
59.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	IZBA PRZYJĘĆ SZPITALA	MORAWICA, SPACEROWA 5	3641302
60.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	ODDZIAŁ LECZENIA ZABURZEŃ NERWICOWYCH	MORAWICA, SPACEROWA 5	3641399
62.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	ODDZIAŁ LECZENIA ZABURZEŃ NERWICOWYCH	MORAWICA, SPACEROWA 5	364-13-99
63.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	ODDZIAŁ/OŚRODEK LECZENIA ALKOHOLOWYCH ZESPOŁÓW ABSTYNENCYJNYCH(DETOKSYKACJI)	MORAWICA, SPACEROWA 5	3641399
63.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	ODDZIAŁ/OŚRODEK TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	MORAWICA, SPACEROWA 5	3641399
64.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	ODDZIAŁ PSYCHIATRYCZNY DLA CHORYCH NA GRUŻLICĘ	MORAWICA, SPACEROWA 5	3641399
65.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	ODDZIAŁ PSYCHIATRYCZNY DLA CHORYCH SOMATYCZNIE	MORAWICA, SPACEROWA 5	3641399
66.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	ODDZIAŁ PSYCHIATRYCZNY(OGÓLNY)	MORAWICA, SPACEROWA 5	3641399
67.	ŚWIĘTOKRZYSKIE CENTRUM PSYCHIATRII W MORAWICY	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	MORAWICA, SPACEROWA 5	3641306
68.	"PSYCHOMED" - OŚRODEK DIAGNOSTYKI I PSYCHOTERAPII - KIELCE	ODDZIAŁ DZIENNY PSYCHIATRYCZNY (OGÓLNY)	NIZINY, . 66A	604069118
69.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W OPATOWIE	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	OPATÓW, SŁOWACKIEGO 13	0158682255
70.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W OPATOWIE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	OPATÓW, SŁOWACKIEGO 13	0158682255
71.	OŚRODEK LECZENIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I UZALEŻNIEŃ - "ESKULAP" - OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	ODDZIAŁ DZIENNY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI, SIENKIEWICZA 80	041- 265 14 24
72.	OŚRODEK LECZENIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I UZALEŻNIEŃ - "ESKULAP" - OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI, SIENKIEWICZA 80	041 -265 14 24

73.	OŚRODEK LECZENIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I UZALEŻNIEŃ - "ESKULAP" - OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI, SIENKIEWICZA 80	041 -265 14 24
74.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - PIŃCZÓW	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	PIŃCZÓW, ARMII KRAJOWEJ 22	041-357 30 31
75.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ - PIŃCZÓW	PORADNIA SEKSUOLOGICZNA I PATOLOGII WSPÓŁŻYCIA	PIŃCZÓW, ARMII KRAJOWEJ 22	041 -357 30 31
76.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ – PIŃCZÓW	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	PIŃCZÓW, ARMII KRAJOWEJ 22	041- 357 30 31
77.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - "CENTRUM MEDYCZNE" - POŁANIEC	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	POŁANIEC, BUDYNEK ELEKTROWNI -	015 8659295
78.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	ODDZIAŁ DZIENNY PSYCHIATRYCZNY (OGÓLNY)	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	015-8330561
79.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	ODDZIAŁ PSYCHIATRYCZNY(OGÓLNY)	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	015-8323001
80.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	015-8323001
81.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ W SANDOMIERZU	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	SANDOMIERZ, SCHINZLA 13	015-8323001
82.	OBWÓD LECZNICTWA KOLEJOWEGO SPZOZ W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	SKARŻYSKO-KAMIENNA, OGÓLNA 24	25-14-285
83.	OBWÓD LECZNICTWA KOLEJOWEGO SPZOZ W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA OD SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH	SKARŻYSKO-KAMIENNA, OGÓLNA 24	25-14-285
84.	OBWÓD LECZNICTWA KOLEJOWEGO SPZOZ W SKARŻYSKU-KAMIENNEJ	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	SKARŻYSKO-KAMIENNA, OGÓLNA 24	25-14-285
85.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - SMYKÓW	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	SMYKÓW, SMYKÓW 91	041-3739007
86.	POWIATOWY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - STARACHOWICE	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	STARACHOWICE, RADOWSKA 70	041- 274 53 81
87.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - PORADNIA PSYCHIATRYCZNO-PSYCHOLOGICZNA – STARACHOWICE	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	STARACHOWICE, HUTNICZA 2A	041 -2746550

88.	NIEPUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ - PORADNIA PSYCHIATRYCZNO-PSYCHOLOGICZNA - STARACHOWICE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	STARACHOWICE, HUTNICZA 2A	041- 2746550
89.	OŚRODEK LECZENIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I UZALEŻNIEŃ "MICHAŁÓW" - STARACHOWICE	ODDZIAŁ DZIENNY TERAPII UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	STARACHOWICE, OSTROWIECKA 151	2735735
90.	OŚRODEK LECZENIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I UZALEŻNIEŃ "MICHAŁÓW" - STARACHOWICE	PORADNIA TERAPII UZALEŻNIENIA I WSPÓLUZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU	STARACHOWICE, OSTROWIECKA 151	2735735
91.	OŚRODEK LECZENIA ZABURZEŃ PSYCHICZNYCH I UZALEŻNIEŃ "MICHAŁÓW" - STARACHOWICE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	STARACHOWICE, OSTROWIECKA 151	2735735
92.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ - STASZÓW	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	STASZÓW, WSCHODNIA 23	015 -864-22-81
93.	SAMODZIELNY PUBLICZNY ZESPÓŁ ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ - STASZÓW	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	STASZÓW, WSCHODNIA 23	015- 864-22-81
94.	PRYWATNY GABINET PSYCHIATRYCZNY - LUCYNA NOWAK - STASZÓW	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	STASZÓW, DŁUGA 10	015- 864-29-22
95.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ WE WŁOSZCZOWIE	PORADNIA LECZENIA UZALEŻNIEŃ	WŁOSZCZOWA, ŻEROMSKIEGO 28	041-3942061 WEW.223
96.	ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ WE WŁOSZCZOWIE	PORADNIA ZDROWIA PSYCHICZNEGO	WŁOSZCZOWA, ŻEROMSKIEGO 28	041-3942061 WEW223

Załącznik 5.

Mapa placówek udzielających pomocy
osobom i rodzinom z problemem narkotykowym
i narkomanii na terenie Województwa
Świętokrzyskiego według informatora KBPN.

Placówki ambulatoryjne

Placówki prowadzące badania na obecność wirusa HIV

Placówki stacjonarne